

November

THE DAWN

1932

LIST ZA
AMERIŠKE
SLOVENKE

DAVA

OFFICIAL
ORGAN OF
S.L.W.I.N.
OF AMERICA

GLASILO
SLOVENSKE
ŽENSKE
ZVEZE
V
AMERIKI

Uradno glasilo
Slovenske Ženske Zveze
v Ameriki

ZARJA

THE DAWN

Official Organ of the
Slovenian Ladies Union
of America

Izhaja vsak mesec

Published monthly

Naročnina\$2.00 na leto
Za članice SZZ. 1.20 na leto

Subscription-price\$2.00 per annum
Members of the SLU..... 1.20 per annum

Urednica in upravnica:

JOSEPHINE RACIC

Editor and Manager:

Naslov:

"ZARJA", 2054 W. COULTER STREET, CHICAGO, ILL.

Address:

Entered as second-class Matter June 28th, 1929, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24th, 1912

Ustanovljena 19. dec. 1926
v Chicagi, Ill.
Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA
Slovenian Ladies Union

Organized Dec. 19th, 1926
in Chicago, Ill.
Incorporated Dec. 14th, 1927
in the State of Illinois

Gl. Odbor - Supreme Committee

Duhovni nadzornik - Spiritual Adviser:

Rev. Anton Schiffrer, 2320 North Lake Dr., Milwaukee, Wis.

Predsednica - President:

Marie Prislant, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Prva podpredsednica - First Vice-President:

Barbara Kramer, San Francisco, California

Druga podpredsednica - Second Vice-President:

Annie Trdan, Chisholm, Minnesota

Tajnica - Secretary:

Josephine Račić, 2054 W. Coulter Street, Chicago, Ill.

Blagajničarka - Treasurer:

Anna Motz, 9630 Ave. L, South Chicago, Ill.

Nadzornice - Auditors:

Josephine Erjavec, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Rose Smole, Bradley, Ill.

Albina Novak, Cleveland, Ohio.

Svetovalke - Consultants:

Mary Darovec, 19114 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio

Magdalena Widina, Pittsburgh, Pa.

Mary Kopač, West Allis, Wis.

Dorothy Dermeš, Steelton, Pa.

Margaret Kozjan, Pueblo, Colo.

Prosvetni odsek - Educational Committee:

Josephine Račić, Chicago, Ill., urednica in upravnica 'Zarje'

Josephine Hočevar, Cleveland, Ohio.

Jennie Ozanich, Eveleth, Minn.

Frances Ponikvar, Cleveland, Ohio.

Mary Urbas, Cleveland, Ohio.

Načelnica Izobraževalnih klubov - Superintendent of Educational Clubs:

Albina Novak, 6036 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Na zdravje t' bom pila...

A. Schiffrer.

VEČINA časopisja, ki se zavzema za prohibicijo, je prišla kar na enkrat do prepričanja, da je ameriška žena dobila zadnje čase okus za opojne pijače. Pri tem se seveda ne upoštevajo naseljenke ali pa njihove v Ameriki rojene hčere. Te imajo o pijači večinoma še vedno isto mnenje kot so se ga navzele od svojega naroda. V poštev pridejo le one ženske, katerih očetje so pomagali delati zgodovino Zedinjenih držav. Ženski, ki se prištevajo med inteligenco, in ki si prisvajajo mayflowersko plemstvo, se vsak dan bolj očita hrepenenje po pijači.

Kdor ima količkaj vpogleda v ameriško družabno življenje, ve dobro, da Američanka ni bila nikdar navdušena za pijačo. Puritanci so prinesli seboj iz Anglije izrečno sovraštvo do opojnih pijač. Njih hčere so sesale v sebe to sovraštvo z materinim mlekom. Pijača je zagrenila življenje marsikateri hrabri pijonirki. Puritanski nazori so se strinjali kot nalašč z njenimi željami. Večina protestantskega ljudstva, ki prevladuje v deželi, se je navzelo tega duha. Njihovi otroci so zrastle v prepričanju, da je na svetu samo eno zlo, in to je pijača. Še celo katoliško ljudstvo, ki je bilo že dolgo naseljeno v tej deželi, ni imelo nobene dobre besede za alkohol. Ne more se zanikati, da možje niso pili in se tudi opijanili. Ženska pa in njena hči sta bili prepričani, da ženska, ki se upa vzdigniti kozarec k ustnicam, ni "nice" in tudi ne "lady".

Razen pokojnega milwauškega nadškofa Sebastiana G. Messmerja ni bilo niti enega vplivnega cerkvenega dostojanstvenika v Ameriki, ki bi se bil drznil vzdigniti svoj glals proti prohibicionistom. Ljudsko mnenje in v prvi vrsti mnenje ženske je bilo tako močno proti pivnicam, da se mu nihče ni upal nasprotovati. Protestantizem je bil trdno prepričan, da bo zavladovalo nebeško kraljestvo na zemlji kakor hitro se bo ustavilo točenje pijače zakonitim putem. "Eno minuto po polnoči, kakor hitro bo prohibicija v deželi, se bo začel roditi nov rod v Ameriki," so zatrjevali pristaši Anti-Saloon Lige. "Raba pijače bo pojenjala isti dan, ko se je ne bo smelo več prodajati," je zagotavljal senator Sheppard, oče Osemnajstega amendmenta v kongresu.... John Kramer prvi prohibicijski komisar,

je spregovoril ob nastopu svoje službe naslednje pomembne besede: "Gledali bomo, da se alkohol kot pijača ne bo nikdar več izdeloval na tej zemlji, ne prodajal in se ga tudi ne bo moglo nikomur dati v dar, pa naj bo na zemlji, pod zemljo ali pa v zraku." Poleg tega je prohibicija obetala odstraniti vsako zlo iz dežele in zidati zlate gradove najrevnejšim izmed revnih. Ni bila ženska; ona sploh še ni imela glasovnice v rokah, pač pa javno mnenje podpiranc in podžigano od ameriške ženske, ki je glasovalo za prohibicijo. Ženska je bila, ki je orala, plela in sejala seme; politiki so samo čakali ugodne prilike za žetev. Predno se je narod zavedel zakaj se gre, je bil Osemnajsti amendment že v konstituciji Zedinjenih držav.

Deset let je vzelo, predno je ženska vzdignila svoj glas in povedala svoje mnenje o prohibiciji. Methodist Board of Temperance, Prohibition and Public Morals, ki je igral vlogo variha nad Anti Saloon Ligo in nad Woman Christian Temperance Union, je trdil še za časa zadnjih predsedniških volitev, da razpolaga z glasovi 12.000.000 volilcev. Da je bila ta trditev resnična, so pokazale volitve, pri katerih je pogorel Alfred A. Smith, predsedniški kandidat, ki je napovedal prohibiciji boj na smrt. Ker so tvorile ženske nad dve tretjini članstva v navedenih organizacijah, se vidi, da je ženska še vedno upala v čudovito moč organizacije, kateri so zapovedovali metodistovski škofje. Šele zadnji dve leti sta pokazali, da se je začela stavba Methodist Boarda majati. Ker niti Anti-Saloon Liga in tudi Woman Christian Temperance Union nista priobčili nobenega števila članstva, se da sklepati, da je depresija posegla tudi v ti dve organizaciji. Nihče pa ni pričakoval, da bi bil odpad občuten, dokler ni ženska čutila toliko moči za seboj, da se je upala povedati javno svoje mnenje o prohibiciji in o delovanju Methodist Boarda. Dne 14. maja letošnjega leta je prineslo časopisje kratko novico, da je več prominentnih žensk pobiralo darove na oglu Nassau in Wall St. v mestu New Yorku za žensko kampanjo. Ker so bile med pobiralkami take žene kot Mrs. Vincent Astor, Mrs. John N. Shephard, Mrs. Charles H. Sabin in Mrs. Gene Tunney, je vsakdo vedel, da se ni šlo za darove, pač pa da so stopile javno na cesto zato, da izrazijo svo-

je mnenje proti Volstead zakonu in naznanijo svetu, da je Methodist Board zgubil kontrolo nad žensko, in s tem tudi nad kongresom Zedinjenih držav. Ob istem času je bilo tudi naznanjeno, da stoji za temi drznimi ženskami nad en milijon sovrstnic, ki so izstopile iz organizacij, katerim je zapovedoval Methodist Board, in se organizirale pod zastavo The Womans Organization for National Prohibition Reform. Glas teh žensk je bil tako močan, da je našel odmev pri konvencijah obeh narodnih strank v Chicagi.

Da se ženska ne poteguje za pijačo, temveč le za reguliranje pijače zakonitim potom, najboljšje razloži Mrs. Sabin, predsednica zveze The Womans Organization for Prohibition Reform. Par misli iz njenih govorov za časa narodnih konvencij v Chicagi bo najboljšje analiziralo mnenje ameriške žene:

"Anti Saloon Liga je potrošila zadnjih 40 let nad \$67,000.00 zato, da je spravila prohibicijo v ustavo Zedinjenih držav in da jo je ohranila v ustavi zadnjih 13 let. Večina tega denarja je prispevala ženska, ki je bila prepričana, da se da človeka strezniti potom državnih zakonov. Danes je pijača še vedno tukaj, in mnogo več kot jo je bilo kdaj poprej v zgodovini naroda. Kot poroča Wickersham komisija, se je popilo za časa vesoljne suše letno za \$2,800,000. Tisti, ki boljše vedo, trdijo, da naš pivski račun znaša letno nad štiri milijone dolarjev. Po točnih državnih statistikah so potrosili največ za pijačo pred nastopom prohibicije v letu 1919, ko so zalagali kleti za suhe dni. Cel račun istega leta znaša \$1,817,000. Številke povedo najboljše, da se potapljam v pijači.

Ženska je proti zlorabi alkoholnih pijač, in zahteva, da se mora uvesti stroga državna kontrola. Prohibicija ni nikdar kontrolirala pijače in tudi ni ustavila pijančevanja; nasprotno je zanesla pijačo v dom. Danes vedo celo naše hčere, da ima alkohol svojo moč. Pije se na vseh prireditvah; še mnogo bolj po prireditvah in na potu proti domu. Kdor danes ne postreže svojim gostom s pijačo in kdor se brani slednje, se sploh ne more prištevati med "smart folks".

Mi nismo v zvezi in ne podpiramo nobene organizacije, ki se bori za uvedbo pijače. Odločno pa stojimo proti prohibiciji, ker je nevarna našim domovom, našim otrokom in javni morali. Tisti, ki nas hočejo prištevati med mokre, se motijo. Mi tvorimo danes edino organizacijo, ki zavzema stališče nekdanje temperančne stranke, ki zagovarja vzdržnost in popolno abstinenco.

Naš boj je danes proti moralni depresiji, katero je zanesla v deželo prohibicija."

Ne, ženska še ni dobila okusa za pijačo. Organiziranje pijančevanje in nekdanji saloon še nista našla milosti v njenih očeh in jo nikdar ne bosta. Nikdar je ne bo nihče prepričal, da je pijača v družini potrebna ali pa da prinaša komu kake kori-

sti. Puritanski nazori bodo vladali v družabnih ozirih, naj se že povrne pijača v eni obliki ali drugi. Hči naseljenke bo morala slediti njej, če bo hotela v družbo. Mnoge in britke skušnje zadnjih let so jo pač naučile, da je bil skok v sušo skrajno nepremišljen in prehter. Malo je dežel, v katerih sta zmernost in popolna abstinenca lepše uspevala kot ravno v Ameriki. Na tisoče in tisoče vasi po kmetih, in celih okrajev, je bilo brez gostiln; ljudsko mnenje je držalo pijačo proč od teh krajev. Država North Dakota in Kansas sta bili suhi po volji ljudstva, in federalni zakon je gledal na to, da se je volja ljudstva vsaj deloma spolnovala. Naravni napredek in razvoj ljudstva sta obetala napraviti iz ameriškega naroda zmerno ljudstvo, ki je samo znalo kontrolirati civilizirano porabo alkohola, brez umešavanja reformatorjev in prohibicijskih agentov. Prohibicija je samo podaljšala ta naravni razvoj.

Piti in ne piti; piti iz družabnosti ali po potrebi, ali pa piti zato, da se človek upijani; je vprašanje, katero mora rešiti vsak posamezni sam zase. To zavisi edinole od človekove volje, in vsi državni zakoni ne morejo ustvariti nove volje posameznim, ki tvorijo narod. Kako se uporablja pijača, od tega zavisi civilizacija naroda. In civilizacija naroda je delo žene in matere. Kjer velja prepričanje, da ne more biti družabnosti in nobene poštene zabave, če ne kaplja od mize in od brade, je to znak, da je ženska zanemarila svojo dolžnost pri civilizaciji svojega naroda. Tako približno se glasi sodba ameriške žene po besedah, katere je navedla Mrs. Sabin v eni izmed zadnjih številkk revije "Time". "Kot mati sem z veseljem pozdravljala vpeljavo prohibicije, v prvi vrsti zaradi mojih otrok. Vzelo je precej časa, predno so se pokazale posledice. Posledice so me privedle do prepričanja, da prohibicija skuša naprtiti vladi na vrat dolžnosti, ki spadajo meni kot materi. Moje delo je in moja dolžnost gledati na to, da bodo moji sinovi zmerni, da bodo imeli trdno voljo, in da se bodo znali vzdržati pri pijači. Nobeden zakon ni tako močan, da bi mogel napraviti iz njih dobre može, če bom jaz zanemarila svoje dolžnosti nasproti njim. Puritanci so skušali to doseči. Vsi njihovi poizkusi so bili zastonj. Javna morala zavisi od morale vsakega posameznega, in morala posameznega od vzgoje. Vzgajati in vzrejati mladi rod je najbolj važno delo matere. Potom vzgoje smo se v preteklosti počasi in gotovo razvijali v zmeren narod, predno se je rodila prohibicija. Takrat smo imeli spoštovanje do zakona. Ženska bo morala prevzeti v bodočnosti isto nalogo v družbi, kot jo je imela takrat, ko se je smatral dom za najboljšo učilnico in oporo dobre vlade."

Toliko o mnenju ameriške žene o prohibiciji in pijači. Ena obsoja vsako rabo pijače, druga zlorabo, in zahteva boljšo regulacijo, kot jo je nudila prohibicija. Končno bo obveljala njena besed-

da, ker je organizirana, in dala javno mnenje potom svojih organizacij. Naj mož voli kakor hoče, vlada kakor že hoče, in napravi kakoršne zakone hoče, ameriška žena ima toliko resnih predsodkov proti pijači, da ne bo v javnosti in vpričo otrok

nikdar vzela kozarca v roke in pila na zdravje. . .

Tvoja hči se bo ravnila po vzgledu, katerega je dobila od tebe, slovenska žena; njena hči bo pa nedvomno mislila isto, in se ravnila po vzgledu ameriške žene in matere.

Naš prihodnji predsednik.

Marie Prislant.

KDO bo naš prihodnji predsednik, se vprašujemo. Čim bolj se bližajo volitve, večkrat se to vprašanje pojavi, tako da zadnje dni že ne bomo drugega slišali kot pogovor o bodočem predsedniku Amerike.

O izidu predsedniških volitev so različna mnenja, ker smo pač ljudje različni. Nekateri pravijo, da bo zmagal sedanji predsednik, ker on ni baje prav nič kriv, da je dežela skoro na robu propada. Drugi pa pravijo, da bo zagotovo izvoljen novi predsednik, ki bo znal drugače obračati in voditi deželo, sito praznih obljub. Veliko se bo pisalo, govorilo in šepetalo predno se osmega novembra zaključi predsedniška dirka. Potem bo pa zopet mir za štiri leta, in ležali bomo kakor si bomo postlali.

V Ameriki imamo več strank; pri prihodnjih predsedniških volitvah prideta v poštev le dve, demokratska in republikanska. Kakor pa letos kažejo poročila, ne bo toliko odločevala stranka, kakor oseba. Republikanci bodo glasovali v demokratski stranki in obratno. Tisti, ki mislijo, da je demokratski predsedniški kandidat premoker, bodo glasovali za sedanjega predsednika. Prepričani namreč so, da je boljše, da je narod lačen, kot pa da bi pil kaj močnejšega kot vodo; ostali pametni ljudje bodo pa glasovali za demokrata Roosevelta, ker so spoznali, da je mož na svojem mestu, da ima košček srca tudi za reveže, in ne samo za bogatine. Prepričani so, da bi državna oblast pod njegovo kontrolo spremenila visoki tarif, ki je bil začetek današnje depresije, ter da bo Mr. Roosevelt storil nekaj tudi za onih 50 milijonov farmerjev, katerim ne more ali ne zna pomagati Hooverjev Farm Board. Upajo tudi, da bo Roo-

sevelt ukrenil nekaj za male trgovce, in ne samo ponavljal štiri leta stare obljube, kakor to dela sedanji predsednik. Ako pride demokratska stranka na površje, je upati na odpravo prohibicije, kar bi bil prvi korak k boljšim časom, tako v gnotnem, kot moralnem oziru. Franklin Roosevelt bo imel gotovo tudi kako dobro besedo za vojne veterane, namesto bomb in bajonetov. On se poteguje za starostno in brezposelno zavarovalnico, katera bi direktno koristila delavskim slojem. Zato se pač ni čuditi, da bodo celo republikanci, naveličani praznih obljub, zapustili svoje vrste in glasovali za demokratskega predsedniškega kandidata. Zadnja štiri leta so tako malo dobrega okusili od svoje stranke, da se jim ni čuditi, če si želijo spremembe, pa naj potem ta pride tudi izven njihovega tabora. In zakaj ne bi glasovali za spremembo? Vsak bolnik, katerega je en zdravnik zdravil štiri leta in mu je šlo vedno na slabše, se bo vkljub zdravnikovemu zatrdilu, da se njegovo zdravje nahaja tik za oglom, naveličal večne tofožbe in obljub, ter šel do drugega zdravnika, da se prepriča, ali zanj res ni več pomoči. Le nespametnež bo trpel večno.

Zgodovina izkazuje, da izredne razmere rodijo izredne može. Tak izredni mož je Franklin Delano Roosevelt, katerega bo ameriški narod brez dvoma izvolil za svojega predsednika.

Politikarji apelirajo na ženske volivke, da storijo svojo dolžnost ob prihodnjih volitvah. Ameriške ženske se bodo gotovo temu apelu odzvale. Vzele bodo v roke orodje, katerega so najbolj vajene, namreč metlo in pomagale pomesti nezmožne kandidate, da pridemo do reda v deželi.

Ženske v politiki in znanosti.

Piše Frank Rožnik.

DRUŽINSKO življenje nam predstavlja najstarejšo organizirano človeško družbo. Za časa kamenite dobe, ko so ljudje še živeli v podzemeljskih jamah, kakor zverina, poleg družine ni bilo nobene druge organizacije. Družina je tvorila to, kar danes predstavlja moderno državo. Družinski običaj je bil edini zakon v veljavi; oče je bil kralj družine. Možje so hodili na lov in donašali domov živeža, žene pa so skrbele za dom. Kakor hitro se je človeški rod razvil in človeško pomnožilo, pričelo se je vojskovanje, boj za obstanek. To je strnilo posamezne družine v večje skupine, in iz tega so se razvili narodi, organizirale so se države.

Stari Germani in še nekateri drugi narodi iste dobe so že bili organizirani zelo slično modernemu sistemu. Imeli so izbranega vodjo, ki je poveljeval vsem družinam v dotičnem okraju. Ta je imel oblast, podobno poznejšim plemičem, ki je ostala tudi njegovim potomcem. Celemu rodu in nad drugimi okrajnimi vodji je poveljeval glavni načelnik, in ta je postal v srednjeveški dobi kralj, pozneje cesar. Stari Germani so bili zelo izborni boreci. Njihova naloga je bila lov in bojevanje; žene pa so skrbele za dom in obdelovale polje. Vsi moški so se smeli udeleževati okrajnega zborovanja, a ženske so bile od tega popolnoma izključene.

Vsak moški, brez razlike starosti, kakor hitro se je oženil, je bil opravičen do deleža zemlje, ki mu jo je odločil okrajni odbor, in je bil tako prištevan med samostojne družine.

Ženska se je vedno bolj razvijala pri kultiviranih narodih kot pa v barbarstvu. Zanimiv je pregled socijalnega razvoja pri posameznih narodih. Statistika nam kaže, da pri nekaterih narodih v Evropi število žensk presega število moških, a pri drugih narodih ostalega sveta je njih število dosti nižje od moških. V statistiki ljudskega štetja od leta 1880 najdemo sledeče številke: Prebivalstvo celega sveta je štelo 793,668,722; in sicer 399,301,857 moških in 394,366,865 žensk; to je na vsakih 1000 moških 955 žensk. V posameznih delih sveta pa imamo sledeče primere: Evropa je takrat imela 345,732,680 prebivalcev; 170,818,561 moških in 174,914,119 žensk.; to je na vsakih 1000 moških 1024 žensk. Amerika 82,183,775 prebivalcev; 41,643,389 moških in 40,540,386 žensk; na vsakih 1000 moških 973 žensk. Afrika 13,765,424 prebivalcev; 6,994,064 moških in 6,771,360 žensk; na vsakih 1000 moških 968 žensk. Azija 347,917,223 prebivalcev; 177,648,044 moških in 170,269,179 žensk; na vsakih 1000 moških 958 žensk. Avstralija in Polinezija 4,069,620 prebivalcev; 2,197,799 moških in 1,871,821 žensk; na vsakih 1000 moških 852 žensk. Najmanj žensk je takrat živelo v Kong Kongu na Kitajskem; na vsakih 1000 moških samo 409 žensk; največ žensk pa so imeli na danskih otokih, na vsakih 1000 moških 1263 žensk. Torej na celem svetu je takrat živelo 4,934,992 več moških kot žensk; kljub temu pa je Evropa imela 4,095,558 več žensk kot moških.

Statistika ljudskega štetja od leta 1930 pa nam kaže sledeče številke: Prebivalstvo celega sveta je štelo 1,992,500,000, in je narastlo od leta 1880 za 1,198,831,278 oseb. Število žensk se je dosti zvišalo po odstotkih v primeri s statistiko od leta 1880. V Zedinjenih državah ameriških smo imeli po zadnjem štetju 122,775,046 prebivalcev; 62,137,080 moških in 60,637,966 žensk; torej imamo 1,499,114 več moških kot žensk. Najmanj žensk smo imeli v Ameriki leta 1910, to je 48.5 odstotkov; leta 1820 je bilo to število višje, 49.2 odstotkov; najbolj pa so se ženske v Zedinjenih državah pomnožile v zadnjem desetletju, to je na 49.4 odstotkov; in to znaša na vsakih 100 žensk 102.5 moških. Zgornje številke nam jasno dokazujejo, da kjer se civilizacija razvija, tam se tudi ženski spol hitreje množi. Po statistiki od leta 1890 so sociologi tudi dognali, da na splošno ženske dočakajo višjo starost kot moški, in v visoki starosti najdemo več žensk kot moških.

Pri prvih naseljencih v Ameriki ženska ni imela posebnega rekorda v javnem življenju. Sicer so jo veliko cenili, ker zdrava žena in dobra mati je bila edino upanje, da se razmnoži beli rod in izpodrine Indijance. Njeno glavno opravilo jo je vezalo na dom; skozi dobo več rodov je ženska

opravljala samo hišna dela. Junaško pa so prenašale matere svoje težave pri prvih pijonirjih. Rodile in vzgojevale so svoje otroke v nezavarovanih domovih, celo v šotorih, brez prave postrežbe ali potrebne zdravniške pomoči, izpostavljene neprestani nevarnosti v divjini. Tudi vso obleko za otroke, in včasih za celo družino, so žene izdelovale doma. Vsaka družina je navadno imela veliko število otrok. Anne Hutchinson je bila mati petnajstih otrok v prvi polovici sedemnajstega stoletja. Sir William Phipps pa je bil šestindvajseti otrok ene matere.

V politiki so bile prve žene v Ameriki popolnoma izključene. Celo zgodovinarji so ženske v javnosti tako malo upoštevali, da so jih le redko kdaj imenovali v zgodovini in so njihova imena nalašč izpuščali. Poznejši pisatelji so tako prezirano kritizirali, rekoč, da so prve žene v Ameriki zaslužile, da bi bile za svoje velike zasluge in napore zaznamovane v knjigi zgodovine. Ko so leta 1620 dospeli v Ameriko na ladji "Mayflower" angleški Romarji, je bilo med 170 potniki tudi 32 žena in mater, ki so pa bile vključene od vsakih civilnih pravic. "Civil compact" se smatra za prvi in najvažnejši dokument, temelj za samostojnost in neodvisnost Amerike, in podpisati so ga smeli samo moški in ženske ne. Angleško pravo je bilo prineseno v Ameriko in na splošno uveljavljeno v ameriških kolonijah, in to je ženskam odvzelo vse civilne pravice. Neomozene ženske so imele več pravic kot omožene žene; radi pomanjkanja žensk pa so bila dekleta primorana možiti se že v zgodnji mladosti, kar jih je napravilo popolnoma podložne in odvisne od njihovih mož. Takoj ko se je ženska poročila, je tudi vse njeno privatno premoženje po pravu pripadlo možu. V tistem času ženske niso imele skoro nobene izobrazbe; največ izmed njih je bilo celo nepismenih. Tako je bila ženska v Ameriki, če ne ravno zatirana, omejena v civilnih pravicah, da je bila prisiljena boriti se za svoje pravice, ki si jih je polagoma pridobivala. Količkor bolj se je civilizacija razvijala po kolonijah, toliko več so ženske dobivale novih pravic.

Najbolj kritična doba za nove reforme v novi domovini so bila leta revolucije za ameriško neodvisnost. Ženske so znale porabiti to priliko v upanju, da to je bil za njih pravi čas, da si tudi one pribore svojo neodvisnost in enakost z moškimi. Ampak prvi načrt se jim je ponesrečil. V razglasenju neodvisnosti je bil ženski spol popolnoma prezrt. Samo moški so postali neodvisni, ženske ne. To je vzbudilo veliko nezadovoljnost za ženski spol. Žene so se pritoževale in na svojih shodih delale resolucije in jih pošiljale na Continental Congress. Celotna žena Johna Adams, drugega predsednika nove republike, je poslala pismo svojemu soprogu, ki je takrat zastopal zborovanje v Philadelphiji, rekoč: "Nikakor ne morem reči, da si naklonjen ženskam, ker narodno neodvisnost razgla-

šas samo za moške, a si pridružuješ vso pravico in oblast nad ženskami. Ampak to si dobro zapomni, da ženske imamo vso svojo moč v svojih rokah, ne le da se moremo osvoboditi, ampak zamoremo s svojo močjo tudi podjarmiti vas in vam vreči pred vaše noge naše naravne in pravne pravice." Trde so morale biti te besede zavednemu konservativcu, čeravno jih je čul od svoje lastne soproge. In vendar tudi vse to ni nič pomagalo; ženske pravice so

bile zanikane še skoro nadaljnjih sto let. Ženska je bila izključena iz politike; niti njenih velikih zaslug v javnosti politikaši niso upoštevali. V revoluciji za neodvisnost so žene veliko pripomogle do zmage; opravljale so vsakovrstna dela doma in na bojišču, nekatere so se celo bojevale v vojaških uniformah, posebno pa so lepo skrbele za ranjene vojake.

(Dalje prihodnjic.)

Državlanski katekizem.

M a r i e P r i s l a n d .

Kdo ima izvrševalno oblast v Združenih državah? — Izvrševalno oblast ima predsednik Združenih držav ameriških.

Kateri izvrševalni uradnik se voli ob enem s predsednikom, za isto dobo? — Podpredsednik.

Kdo lahko postane predsednik Z. d.? — Predsednik lahko postane v Ameriki rojen državljan, ki je vsaj 45 let star in biva v Združenih državah najmanj 14 let.

Katere so najvažnejše predsednikove oblasti?

1. Predsednik je vrhovni poveljnik armade in mornarice.

2. On ima oblast delati pogodbe po nasvetu in s privoljenjem senata.

3. Imenuje sporazumno s senatom sodnike najvišjega sodišča, poslanike za razne države, vladne zastopnike in konzule.

4. Za slučaj, da se katero teh mest izprazni za časa počitnic kongresa, lahko on imenuje uradnika, čigar službena doba poteče ob koncu prihodnjega zasedanja kongresa.

5. Ima pravico sklicati kongres na posebno zasedanje; ako se obe zbornici ne moreta zjediniti glede časa, ima pravico, da zaključi zasedanje kongresa.

Kakšne so dolžnosti predsednika? — Predsednik mora obveščati kongres o stanju Združenih držav; sprejemati mora tuje poslanike in zastopnike vlad; skrbeti mora, da se postave zvesto izvršujejo; on izdaja svoje pooblaščenje vsem uradnikom Združenih držav.

Kaj je sodna oblast v Združenih državah? — To je v prvi vrsti najvišje sodišče (Supreme Court), in dalje tista sodišča, ki jih od časa do časa kongres ustanovi in pooblasti.

Kako se nastavijo sodniki najvišjega sodišča? — Nastavlja jih predsednik, z odobritvijo senata.

V katerih slučajih imajo sodišča Z. d. sodno oblast? — V vseh spornih slučajih, ko se gre za to, ali so postave in odredbe v sporazumu z ustavo ali ne. Dalje v slučajih tikajočih se postav Združenih držav in pogodb, ki so se že sklenile ali pa se še le z njihovo oblastjo sklepajo.

2. V vseh slučajih, ki se tikajo poslanikov, pooblaščenecv in konzulov.

3. V slučajih, tikajočih se admiralstva in morskega prava.

4. V vseh sporih, kjer so Združene države prizadete.

5. V sporih med dvema ali več državami, med kakšno državo in njenimi državljani ali državljani druge države; med državljani različnih držav; kadar se gre za zemljišče, ki spada pod oblast druge države; ali v sporih med tujimi državami ali podaniki.

Kako skrbi ustava glede sodnijskih obravnav pri vseh zločinih? — Sodnijske obravnave vseh zločinov, izvzemši slučajev javne obtožbe (državnih uradnikov), se morajo vršiti pred poroto.

Kateri je največji zločin, ki se more izvršiti proti ljudstvu Z. d.? — Ta zločin je veleizdaja, katero opisuje ustava takole:

"Veleizdaja napram Združenim državam naj obstoji samo v tem, da kdo začne vojsko proti njim, ali se združi z njihovimi sovražniki s tem, da jim daje pomoč in jih ščuva."

Ako se spozna nekaj kot zakonito v eni državi, ali morajo isto sprejeti kot tako tudi druge države? — Popolno priznanje in veljava se mora priznati v vsaki državi vsem javnim listinam, zapisnikom in sodnijskim aktom vsake druge države. Kongres pa ima pravico potom splošne postave predpisovati način, kako morajo biti te javne listine, zapiski in akti potrjeni in kako se naj izvršujejo.

Katere pravice ima državljan ene države, kadar biva v drugi državi? — Državljan vsake države ima iste pravice in iste svobodščine doma kot drugod.

Ali se oseba obdolžena zločina izroči nazaj državi, iz katere je ušla? — Oseba, ki je obdolžena v katerikoli državi izdajstev, goljufije ali kakega drugega zločina, in ki bi zbežala pred pravico in bi se našla v drugi državi, se mora na zahtevo države, iz katere je zbežala, izročiti pristojnim oblastem, da se odvede nazaj v državo, ki ima sodno oblast nad zločinom.

Kako se nove države sprejemajo v Zvezo? — Nove države lahko sprejme v Zvezo kongres, vendar se ne sme ustanoviti nobena nova država v okvirju druge države; tudi se ne sme ustanoviti nova država s tem, da bi se dve ali več sedanjih dr-

žav združili, brez dovoljenja postavljajnih zbornic držav katerih se tiče, in brez dovoljenja kongresa Združenih držav.

Kaj ustava jamči vsaki državi? — Združene države jamčijo republično obliko vlade; jamčijo

varstvo pred sovražnim vpadom ali pred domačim nasiljem, ako zakonodajna zbornica ali — v slučaju, da se zbornica ne more sklicati — izvrševalna oblast za to prosi.

(Pride še.)

Ženski svet.

POZABLJENA ŽENSKA. — Ker pretakajo danes politiki solze zaradi "pozabljenega moža", je primerno času da se pogleda in pove, kaj je prinesla kriza dobrega ženski. "Ženska", pravi Miss Anderson, ravnateljica ženskega delavskega biroja, "ne zna tako oglašati svoje revščine in lakote kot moški. Ona nosi svojo boleščino mirno in potrpeljivo, tako da nihče ne vidi."

Leta 1930 je bilo zaposlenih 11.000.000 žensk, ki so si služile kruh ob potu svojega obraza na en ali drug način. Samo dvoje industrijalnih držav je do sedaj navedlo svoje statistike, potom katerih se da sklepati, koliko žensk je brezposelnih. Na vsakih 22 moških, ki so prišli ob delo v državi Illinois, pride 26 žensk, in v državi New York je zgubilo delo po 19 žensk za vsakih 16 moških. Povprečna plača za žensko v Illinois je danes po \$11.52, med tem ko so moškemu plačuje \$20.50 na teden. V državi New York so plače boljše; moški dobiva povprečno po \$23.43 na teden, ženska pa po \$12.88. Seveda izrabljajo tudi delavke dosti bolj kot moške. Dnevno prihajajo na urad pritožbe, da silijo ženske k delu čez uro, in da jim ne plačujejo nič več, kot za delo med rednim časom. Deset in dvanajst urno delo na dan je prišlo zopet v navado. Seveda se nihče ne upa odpreti ust, ker se vsakdo boji za delo, in za vsako prazno mesto jih čaka na stotine.

Poleg tega mora prenašati ženska vedne zabavljice od moških, češ da ona odjemlje kruh možu od ust, ko se peha za delom. Med sedanjo krizo so ti očitki obrnjeni v prvi vrsti proti omoženim ženskam, ne oziraje se na to, če je mož sposoben za delo ali ne, in ravno tako ne, če mož dobiva zadostno plačo ali ne, da se družina preživlja.

Kako ženska prenaša težo dneva, nam razloži sledeča dogodba. V bolnišnico v Baylon, L. L., so pripeljali pred par tedni onemoglo in onesveščeno žensko, ki so jo našli ležati v grmovju gozda izven mesta. Vzelo je par dni, predno je prišla k sebi in povedala, da je graduirana bolniška postrežnica; da ji je ime Miss May Hardi; da je bila dolgo časa brez dela in brez denarnih sredstev. Bila je lačna, beračiti jo je bilo sram. Zavlekla se je v bližnji gozd, da tam počaka smrti. Da jo slučajno niso našli otroci, ki so se igrali v gozdu, bi se bila izpolnila njena želja v kratkem času.

Takih slučajev dobiš danes povsod kamor greš. Medtem, ko moški oznanja svoje gorje po ulicah, ženska trpi in molči, ne da bi kdó vedel za njeno gorje.

Dokaj bolj veselo sliko je prinesel časopis "Tablet". Nizke cene blaga so privabile žensko v prodajalno. Založila se

je z vsem potrebnim, magari da kriza traja še nadaljnih pet let. Od bejbija do najstarejše hčere v družini je vse preskrbljeno s poletno in zimsko obleko za par let naprej; pozabila ni celo na staro mater in teto v tujini. "Kaj bo," povprašuje mož, "če pridem tudi jaz ob delo? Denarnica je vedno prazna." — "Hvaležni moramo biti ženski," pristavlja časopis, "in njeni previdnosti. Da ni ona toliko dalekovidna, bi občutili težo depresije še dokaj hujše. Le njej se imamo zahvaliti, da se sploh še kak stroj premika."

PROTI JUGU. — The National Council of Catholic Women je največja organizacija katoliških žena v Ameriki. Nad 1700 različnih ženskih društev po celi Ameriki ima svoje zveze z N. C. C. W. Članstvo šteje približno pet milijonov zavednih katoliških žensk. Tudi Slovenska ženska zveza spada vsaj imenoma pod njeno okrožje.

Dne 8. oktobra se je sešlo 489 delegatkinj iz vseh držav v mestu Charleston, S. C., in otvorilo svojo 12. konvencijo. Konvencija je trajala štiri dni. Namenoma je bilo zbrano mesto Charleston, S. C. za letošnje zborovanje. South Carolina je nedvomno najmanj obljudena s katoliškim prebivalstvom. Med 2.000.000 prebivalcev ne naštejejo niti 10.000 katoličanov; več kot polovica slednjih živi v Charlestonu, ki je tudi sedež tamkajšnjega škofa. Katoliška ženska je prestopila letos prvič mejo nekatoliškega juga, da sezna ni tam zagrizeno protikatoliško prebivalstvo z delom, katerega vrši ona za narod. Temu so seveda odgovarjala različna predavanja za časa konvencije. Prvi dan se je porabil za predavanja o socialni rekonstrukciji, drugi dan o krščanskem zakonu in tretji dan o krščanski vzgoji.

Škoda, da SZZ. do sedaj še ni napravila nobenih korakov, da bi poslala delegatkinjo na konvencijo. Kot Slovenci smo kaplja v morju, kot katoličani pa moč, ki ima igrati vedno večjo vlogo v življenju ameriškega naroda. Čim prej se seznanj Slovenka s težnjami svoje sestre ameriške katoličanke, tem boljše zanjo, in tem boljše za narod. Upajmo da je to zadnja konvencija zgoraj imenovane organizacije, pri kateri ni bilo nobenega zastopstva od strani Slovenk.

LEPA NAGRADA ZA LEPO DELO. — Letošnjo Gorgas Memorial nagrado za višjeolce je dobila Miss Harriet M. Jones, 17 let stara učenka katoliške šole Sv. Neže v Albany, N. Y. Nagrada znaša svoto \$500.00. Tekmovanje je za nagrado nad 15.000 učencev različnih učnih zavodov v Ameriki. Po

preciznosti, stvarnosti in izrazitosti je članek, katerega je napisala Miss Jones, tako izreden, da ga je prinesla večina znanstvenega časopisja v celoti. "Boj proti okužljivemu moskitu" se je glasila letošnja naloga, ki jo je mladenka tako izvrstno pogodila.

Major William Gorgas, ustanovitelj nagrade si je postavil za svojo življenjsko nalogo osvoboditi tropične pokrajine pred mrzlico. Zdravniki pred njim so prišli do zaključka, da prenaša bolezen neka gotova vrsta moskitov. Lotil se je dela tako stvarno, da je dognal katere vrste moskit povzročuje bolezen. To ni bilo lahko delo, ker je tega mrčesa nad 800 različnih vrst. Niti posmeh, niti politične intrige ga niso prestrašile pri njegovem delu. Pregnal je mrčes najprvo iz otoka Havana in pozneje iz Paname in na ta način omogočil naseljevanje belokožcev po navedenih krajih. Major Gorgas je zapustil svoje celo premoženje za to, da se potom njegovih ustanov nadaljuje njegovo človekoljubno delo.

DOBER KOMENTAR. — Članek Arthur Brisbane je znan, da večkrat zadene žebelj na glavo. Izvrsten komentar je napravil pred par dnevi, ko je prineslo časopisje novico, da je neka bogata in znana Miss Ruth Ann v Philadelphiji sklenila živeti s svojim ljubimcem v poskusnem zakonu. Pripeljana pred sodišče je imela določiti med pravnim zakonom in ječo. Odločila se je za zakon. — Brisbane je pristavil naslednjo opazko: "Schoppenhauer je v svoji knjigi "Študije o pesimizmu" navedel, da je zakon nastal iz zarote žensk, ki so določile, da se mora prisiliti vsakega moža, da podpira eno žensko. To je slab opis te ustanove. Zakon je vzgojevalnica, potom katere so ženske poskušale skozi stoletja navaditi moža živeti spodobno. Do sedaj še niso uspeli; vzelo bo še precej časa, predno bodo dosegle svoj namen."

Škoda, da ni pristavil Brisbane k temu še opazko, da bi bila ženska že davno dosegla svoj namen, ki bi se bila vsaka ženska, mati ali žena, zavedala, da je njena naloga napraviti iz moža človeka. Kdor sam ni dober, tudi drugega ne more napraviti dobrega.

POSNEMANJA VREDNO. — Mesto Brooklyn se je zavzelo, da izčisti mesto vseh postopačev in izkoriščevalcev. Toda nikogar ni bilo, ki bi se upal pričrati proti njim. Trgovci in obrtniki se pritožujejo, da njihova obrt in kupčija trpita zaradi izkoriščevalcev, toda nihče se ne upa upreti. Prvi slučaj pred sodiščem je bil v mesecu septembru.

(Dalje na strani 215.)

URADNA POROČILA

Poročilo glavne predsednice.

Gotovo ste radovedne, kako se je završila slavnost na West Allis ob priliki izročitve Spominske knjige. Ker vem, da bodo uradnice slavljene podružnice podrobno poročale, bom omenila samo glavne točke.

Okoli štirih popoldne je predsednica podružnice št. 17, sestra Josephine Schlosar, otvorila program s prijaznim pozdravom do vseh navzočih. Sledila je izročitev Spominske knjige, in oddane so bile nagrade najaktivnejšim članicam podružnice, sestram Južina, Bitenz in Tratar. Nato so se pričele častitke odlikovani podružnici od strani glavne uradnice sestre Mary Kopač, zastopnic obeh milwauških in sheboyganske podružnice, ter zastopnikov in zastopnic društev spadajočih h K. S. K. J. in S. P. Z. Sloga. V lepih besedah so podružnici častitali: Rev. Schiffrer, nadalje župan mesta West Allis, sodnik milwauške okrajne sodnije, dva aldermana iz West Allis, in več slovenskih odličnjakov iz Milwaukee in West Allis. Med programom so nastopila dekleta pevskega kluba podružnice št. 17, in so prav dobro zapela. Končno se je predsednica v lepih besedah zahvalila vsem govornicam in govornikom, kakor tudi udeležencem. Iskreno se je zahvalila organizaciji za častno odlikovanje, katero je bilo podružnici s Spominsko knjigo izročeno. Nato je sledila večerja, po večerji pa predstava, katero je spisala in sama učila predsednica podružnice sestra Schlosar. Dekleta so predstavljala šivalni in pevski klub SŽZ. Sledilo je nekaj pevskih točk, in celo "Urna Nežika"

Razna obvestila gl. tajnice-urednice.

Kakor skopuh vstaja ponoči, ko vsi drugi ljudje spijo, odklene svojo skrinjo in preštevava zlatnike ter pri tem nima nobene druge želje kakor to, da bi bilo teh zlatnikov še več, in da bi tudi vsi tisti, ki jih že ima, ostali, tako preštevam mesec za mesecem prošnje novih članic. Jih je res lepo število za naše razmere, vendar se naši cilji nikdar prav ne uresničijo. Še zmeraj nas ni 5000, še zmeraj gledamo na to številko kakor privezan pes na kost na sosedovem črtu. Požene se za njo, in ko misli, da jo že ima, ga potegne nazaj veriga, na katero je privezan. V našem slučaju je taka veriga, ki nas zmeraj vleče naprej, *suspendiranje*, ki v največ slučajih pomeni odstop. Saj je vendar v letu 1931 pristopilo nad 1000 novih članic; tudi ni nobenega dvoma, da bi jih v letu 1932 ne pristopilo vsaj toliko kakor lani, pa nas vendar še vedno ni 5000.

Nova kampanja se pričinja že sedaj, s 1. novembrom 1932, in bo trpela do konca aprila 1933. To je bilo narejeno zaradi tega, da bo že pred konvencijo vsa kampanja v kraju.

Samo dvoje naj priporočam. Podružnice, ki ste že lansko leto ali letos po večini izčrpale svoje

je prišla na oder z jajci in košem. Mično so zapeli "Veseli Štajerci"; nagrado za najboljši valček je pa odnesla Miss Starich in njen partner. Na slavnost je dospelo številno častitk brzojavnim in pismenim potom, kar je vse navzoče, posebno pa še članice slavljene podružnice jako veselilo.

Cela slavnost se je završila kar najblj lepo in veličastno, zakar gre zasluga navdušenim odbornicam in članicam podružnice št. 17. Niso se ustrašile nobenega truda; nobena žrtev jim ni bila prevelika, samo da je bilo za slavnost vse dobro urejeno, da bi bili gosti kakor občinstvo zadovoljni. Posrečilo se jim je. Vsak se je izrazil, da je bil nad vse zadovoljen. Gotovo bo dan drugega oktobra tem pridnim članicam ostal v trajnem spominu, kakor bo ostal tudi nam, ki smo bili tako prijazno sprejeti in ljubeznivo postreženi od strani odbornic in članic westalliške podružnice, zakar jim bodi naša najlepša zahvala.

Podružnica št. 17, si je s svojo izredno delavnostjo v zadnji kampanji po vsej pravici zaslužila najvišje zvezino odlikovanje, Spominsko knjigo. Iskrene častitke, katere so bile podružnici na odru izrečene in pozneje v milih besedah v Spominsko knjigo zapisane, so nam dokaz, da ima Slovenska Ženska Zveza v Milwaukee-West Allis obilo prijateljev, ki z nami čutijo in nam želijo napredka in uspehov. Za izraze iskrenosti jim je hvaležna podružnica št. 17, kakor tudi organizacija Slovenske Ženske Zveze.

Marie Prisland.

okrožje, storite kar veste in znate, da ostanete na svoji višini; podružnice pa, ki ste zadnji dve leti manj znatno posegle v kampanjo, ali celo več ali manj zlezle nazaj po številu članic, pa imate še priložnost za rast, pokažite sedaj, da se da storiti tudi pri vas, kar se je dalo storiti drugod. Tudi drugod so in so bili letos in lani slabi časi; tudi drugod imajo vedno večje ali manjše sitnosti ene ali druge vrste, pa jih vse to nič bolj ne ovira pri napredku, kakor če bi žaba poskušala ustaviti razjarjenega slona. Kjer je prava zavednost, prava gorečnost in prava duševna sila, vse mogoče zapreke ne pomenijo nič.

In še nekaj prosim. Marsikatera naša odlična delavka je koncem kampanje izjavila sledeče: "Samo to mi je žal, da nisem že v začetku delala s tako silo, kakor sem ob koncu; pokazala bi lahko že vse drugačne uspehe." *Zasigurajte svojo zmago že v začetku.* Storite najboljšo kar morete, in kakor so se gl. odbornice izrazile na zadnji polletni seji, bodo tudi one storile svoje najboljšo za pridne delavke.

Razno. — Zaloga starih mesečnih poročil je

nenadoma pošla. Sedaj so tiskana že nova poročila, malo predrugačena, toda naročili smo jih le prav omejeno število. Pazite, da se jih preveč brez potrebe ne skvari. Kjer imate še kaj stare zaloge, jo lahko rabite dokler traja.

Naj predstavim sosestram našega novega sotrudnika v Zarji, Mr. Franka Rožnik. V Cleve-

Izobraževalni klubi.

V zadnji številki Zarje sem napisala članek v angleščini za naše mlade članice. Priporočala sem jim, naj se pobrigajo, da si pri svojih podružnicah ustanove izobraževalne in druge slične klube. Zanimanje za te klube bi pomenilo tudi zanimanje za seje.

Morda se bo v prihodnosti uresničilo, da bom dobila razna poročila, kako so se naše žene in dekleta začele organizirati v izobraževalne skupine, v kulturnem ali družabnem smislu.

Sedaj prihajajo tisti meseci, ko so večeri bolj dolgi, in se članice rade udeležujejo sej, da malo pokramljajo med seboj in se razvedrijo po vsakdanjem delu. Seje bodo zanje veliko bolj privlačne, če bo poskrbljeno, da bodo imele po vsaki seji malo primerne zabave.

Načrtov za zabave je veliko. Tako je na primer "bunco party" prav lepa zabava. Skoraj v vsaki naselbini igrajo to igro, ker je prav lahka. Tudi tam, kjer je pri podružnici še niste vpeljale, imate v naselbini gotovo kaj žen in deklet, ki jo znajo. Povabite jih na zabavo po seji, da vam pokažejo, kako se igra, pozneje boste pa lahko same delale isto.

Igranje "bridge" je tudi zelo zanimivo, zelo v modi, vendar razmeroma težje. Morale bi si izbrati poseben odbor, ki bi se potrudil, da bi naučil vse druge, kako se to igra.

Tudi razne druge igre s kartami so zabavne. Članice bi gotovo veliko raje prihajale na seje, če bi jim vedno prej sporočili, kaj boste imeli po seji.

Kaj pa "tombula" ali "lotto"? Tudi pri tem je veliko zabave. To igro lahko igra vsakdo, da le pozna številke, da jih pokriva.

Pri vseh naštetih igrah bo zanimanje še večje,

landu in v Chicagi je že poznan, ker je dalj časa prebival v teh dveh naselbinah. Sedaj je uslužben pri jugoslovanskem poslanstvu v Washingtonu, D. C. Letos je dovršil tudi pravne (advokatske) študije. Literarno delo ga zelo veseli.

Na strani 216 prinašamo oglas demokratske stranke. Čakati smo morali nanj, kar je malo zakasnilo izdajo.

Josephine Račić.

ako delite kake male nagrade za najboljše igranje ali največjo srečo.

Kjer se ne zanimate za take igre, imate pa lahko bolj resno in bolj koristno zabavo, kakor na pr. šivalne klube. Treba je, da si nabavite primerno učiteljico. Skoraj v vsaki naselbini se bo našla oseba, ki se bolj razume na šivanje kakor druge. Če jo boste naprosile, bo gotovo prišla rada med vas in vam pokazala kake nove ideje, in vam razložila eno ali drugo stvar, ki vam še ni znana.

Tudi kuhinjske šole bi lahko imele po sejah. Če nimate kuhinjske peči, kjer zborujete, bi pa prej doma kaj novega napravile in prinesle na sejo, ter tam podrobno razložile, kaj se vse za dotično reč potrebuje, in koliko, in kako se pripravi; vsaka navzoča članica bi si pa pri tej priliki napisala recept. Če bi se take stvari ponavljale sejo za sejo, bi se ukaželjne članice gotovo rade udeleževale sej.

Tudi razna druga izobraževalna predavanja bi lahko imele po seji. Pota do zabave in izobrazbe so mnogovratna, in ravno pri naši Slovenski Ženski Zvezi bi morale prevladovati splošno zanimanje v tem smislu. Nam se ni treba baviti s finančnimi težkočami, kakor pri podpornih organizacijah, zato bi morale porabiti vse prilike za večjo izobrazbo, in vse naše seje bi morale biti namenjene povzdigi kulture med članicami, deloma pa potrebnemu razvedrilu. To se vse lahko izpolni; treba ni drugega kakor dobre volje in sporazumnosti med članicami.

Sporočajte v Zarjo o zabavah in prireditvah svoje podružnice, in ne pozabite omeniti, ako imate ali nimate ustanovljene posebne klube, ki imajo vse to na skrbi. Vse to bo povečalo zanimanje za naše skupno delo.

Albina Novak.

NOVE ČLANICE V SEPTEMBRU 1932.

Podr.	Ime nove članice:	Ime agitatorice:	Podr.	Ime nove članice:	Ime agitatorice:
7	Matilda Zupancic	Anna Kamin		Jennie Prime	" "
10	Amelia Meglin	Stefania Konicilja		Mary Turek	" "
11	Mary Krpan	Mary Fumich	41	Mary Habjan	Mary Milner
12	Gertrude Watchun	Louise Jeza		Ursula Ivnik	" "
	Johanna Zavodnik	Mary Kopac		Justine Blatnik	Margaret Poznich
13	Katherine Sterbenk	Theresa Sterbenk		Katherine Matkovic	" "
16	Caroline Oberman	Agnes Mergole	43	Justine Premoch	Anna Kolentz
17	Anna Gorichar	Louise Bitanz	40	Margaret Grdanc	Frances Brdanc
	Mary Schuster (avg.)	" "	50	Ruth Pakish	Mildred Skerl
	Helen Skrjanc (avg.)	Nellie Tratar	51	Mary Jurkovsek	Mary Klarich
	Mary Skrjanc (avg.)	" "	54	Matilda Gerzetich	Frances Banazich
18	Mary Bukovnik	Angela Jaklic		Agnes Strukel	Mary Ponikvar.
25	Jennie Mazovec	Mary Otonicar			

SKUPAJ 25 NOVIH

FINANČNO POROČILO S.Ž.Z. ZA MESEC SEPTEMBER 1932.

DOHODKI:

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Razno	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	\$ 16.95	\$ —	\$ —	\$ —	\$11.30	\$28.25	113
2.	Chicago, Ill.	18.75	—	1.50	.25	12.50	33.00	125
3.	Pueblo, Colo.	17.55	—	3.00	—	11.70	32.25	117
4.	Oregon City, Ore.	4.35	—	1.25	—	2.90	8.50	29
5.	Indianapolis, Ind.	9.45	—	—	—	6.30	15.75	63
6.	Barberton, Ohio	15.30	—	—	—	10.20	25.50	102
7.	Forest City, Pa.	8.55	.75	—	—	5.70	15.00	57
8.	Steelton, Pa.	7.50	—	—	—	5.00	12.50	50
9.	Detroit, Mich.	9.60	—	—	—	6.40	16.00	64
10.	Collinwood, Ohio	51.00	.75	7.50	—	34.00	93.25	336
11.	Eveleth, Minn.	11.40	.75	—	—	7.60	19.75	76
12.	Milwaukee, Wis.	30.30	1.50	—	—	20.20	52.00	202
13.	San Francisco, Calif.	12.00	.75	—	—	8.00	20.75	80
14.	Nottingham, Ohio	27.15	.75	—	—	18.10	46.00	241
15.	Newburgh, Ohio	15.15	—	—	—	10.10	25.25	101
16.	So. Chicago, Ill.	11.40	.75	—	—	7.60	19.75	76
17.	West Allis, Wis.	27.90	.75	—	—	18.60	47.25	186
18.	Cleveland, Ohio	8.25	.75	2.25	—	5.50	16.75	51
19.	Eveleth, Minn.	27.00	—	—	1.95	18.00	46.95	202
20.	Joliet, Ill.	34.95	—	11.50	—	23.30	69.75	233
21.	Cleveland, Ohio	8.55	—	—	—	5.70	14.25	57
22.	Bradley, Ill.	3.30	—	—	—	2.20	5.50	22
23.	Ely, Minn.	20.85	—	—	.65	13.90	35.40	139
24.	La Salle, Ill.	9.00	—	2.50	—	6.00	17.50	60
25.	Cleveland, Ohio	80.85	2.25	28.75	—	53.90	165.75	539
26.	Pittsburgh, Pa.	15.75	—	1.00	—	10.50	27.25	105
27.	North Braddock, Pa.	7.20	—	.50	—	4.80	12.50	45
28.	Calumet, Mich.	10.50	—	—	—	7.00	17.50	70
29.	Broundale, Pa.	2.85	—	—	—	1.90	4.75	19
30.	Aurora, Ill.	2.10	—	—	—	1.40	3.50	14
31.	Gilbert, Minn.	8.70	—	—	—	5.80	14.50	58
32.	Euclid, Ohio	11.40	—	4.25	—	7.60	23.25	72
33.	New Duluth, Minn.	3.30	—	—	—	2.20	5.50	22
34.	Soudan, Minn.	2.70	—	4.50	—	1.80	9.00	18
35.	Aurora, Minn.	2.10	—	—	—	1.40	3.50	14
36.	McKinley, Minn.	7.80	—	—	.25	5.20	13.25	52
37.	Greaney, Minn.	3.00	—	—	—	2.00	5.00	20
38.	Chisholm, Minn.	18.90	—	14.00	—	12.60	45.50	126
39.	Biwabik, Minn.	3.30	—	—	—	2.20	5.50	22
40.	Lorain, Ohio	4.05	—	—	—	2.70	6.75	27
41.	Cleveland Ohio	31.65	3.00	—	—	21.10	55.75	211
42.	Maple Heights, Ohio	4.80	—	—	—	3.20	8.00	32
43.	Milwaukee, Wis.	9.15	1.50	2.00	—	6.10	18.75	60
44.	Valley, Wash. (avg in sept.)	2.10	—	—	—	1.40	3.50	7
45.	Portland, Ore.	3.15	—	—	—	2.10	5.25	21
46.	St. Louis, Mo.	3.75	—	—	—	2.50	6.25	25
47.	Garfield Hgts., Ohio	15.00	—	—	—	9.68	24.68	97
48.	Buhl, Minn.	2.25	—	—	—	1.50	3.75	15
49.	Noble, Ohio	3.60	.75	—	—	2.40	6.75	24
50.	Cleveland, Ohio	7.65	1.50	—	—	5.10	14.25	51
51.	Kenmore, Ohio	3.00	.75	—	—	2.00	5.75	20
52.	Kitzville, Minn.	1.50	—	—	—	1.00	2.50	10
53.	Brooklyn, Ohio	2.10	—	—	—	1.40	3.50	14
54.	Warren, Ohio	1.65	1.50	—	—	1.10	4.25	11

Naročnina na Zarjo, ne-članica \$682.05 \$18.75 \$84.50 \$3.10 \$454.38 \$1242.78 4603
 1.00

SKUPNI DOHODKI \$1243.78

STROŠKI:

Za umrlo Frances Dremelj, podr. št. 3, (roj. 2-6-1882, prist. 3-16-1929, umr. 9-7-1932)	\$100.00
Za umrlo Josephine Peterlin, podr. št. 25, (roj. 4-11-1882, prist. 4-4-1929, umr. 8-25-1932)	100.00
Tiskarna, za septembersko Zarjo	242.25
Manjše potrebnosti pri pošiljanju Zarje	.70
Broške za nagrade	30.00
Znamke za Zarjo	1.75
Delo pri pošiljanju septemberske Zarje	20.66
Uradna soba	10.00
Nagrada za ustanovitev podr. št. 53	5.00
Uradne plače za september (duh. nadz. \$10, gl. preds. \$25, gl. tajnica-urednica \$100)	135.00

SKUPNI STROŠKI \$645.36

Balanca 31. avgusta 1932 \$26,605.08

Dohodki v septembru 1,243.78

Skupaj 27,848.86

Stroški v septembru 645.36

PREOSTANEK V BLAGAJNI 30. SEPT. 1932 \$27,203.50

Podružnica št. 1, Sheboygan, Wis. — Da ne bo nobene številke glasila, v kateri bi manjkalo poročilo od naše podružnice, zato ne smem zamuditi, da ne bi poročala o naši zadnji seji, ki je bila jako dobro obiskana. Članice, ki so se udeležile slavnosti na West Allis, so poročale kako zelo se jim dopadlo. Poleg glavne predsednice so šle sledeče: Mary Eržen, tajnica podružnice, Mary Ribich, blagajničarka, in sestre Mary Zore, Margaret Priland in Mary Kovaričič. Ker se predsednica podružnice radi boleznimi ni mogla udeležiti slavnosti na West Allis, je v imenu podružnice častitala blagajničarka sestra Ribich. S svojim govorom se je dobro postavila, čeprav je rekla, da je bilo njeno srce malo nižje kot po navadi.

Na seji smo razpravljale o naši veselici, s katero upamo imeti dober uspeh. Po seji smo imele "Card Party" in sledeče so prejele dobitke: Rose Starz, Matilda Skrinar, Teresa Zagožen, Ivanka Ribich in Julia Jenko. Dobitke je preskrbela sestra Priland. Imele smo tudi jako dober prigrizek, ki so ga prinesle članice Časel, Baloh, Zore, Mervar, Zagožen, Ribich, Eržen in Priland. Na prihodnji seji bo pa spet nekaj novega. Le vse zopet pridite! — **Poročevalka.**

Št. 2, Chicago, Ill. — Na zadnji seji sta nas presenetili dve prekmurski rojakinji in sestri Mrs. Anna Frank in Mrs. Clara Foy, ki sta nam postregli s posebno pripravljeno štrukeljki, jabolčnimi in sirovimi. Bili so od sile okusni. Med drugimi Slovenci taki štrukeljci — Prekmurci jih zovejo "reteži" — niso znani in škoda je, da niso. Kako se pripravijo zaenkrat še ne morem poročati. Prekmurske kuharice jih servirajo ponavadi na svatbah, botrinjah in podobnih gostijah. Vsekakor najlepša hvala omenjenima dvema sestram; priporočamo se še zanaprej. Da nismo bile žejne je pa poskrbela sestra in odbornica Mrs. Antoinette Glavach. Tudi njej prav lepa hvala.

Druga posebnost na omenjeni seji je bil naš novi čarter, ki nam ga je podarila SZZ. z lepim okvirom vred kot drugo nagrado za napredek v zadnji kampanji. Ga je res lepo videti in bo visel v dvorani kjer zborujemo kot lep spomin ne samo za rojstvo naše podružnice, temveč tudi na rojstvo cele naše organizacije, obenem pa spomin na živahno delo članic v letošnji kampanji, posebno blagajničarke Mrs. Mary Tomažin. Glavnemu odboru se lepo zahvaljujemo za to prav primerno darilo.

Podružnica je zelo posegla v sport "bowling". Organiziranih je več skupin. Bolj podrobno bomo poročale o tem kdaj pozneje.

Buncó in bridge party, ki smo jo priredile dne 29. septembra, se je dobro obnesla. Lepa udeležba, vse živahno in marsikoga je zadela tisti večer sreča. Sosestram, našim trgovcem in drugim, ki so darovali prav lepe dobitke, naj bo tukaj izrečena najiskrenejša zahvala. Enako tudi vsem udeležencem.

Sosestre, ne pozabite na sejo 10. novembra, saj veste, da moramo vedno delati plane in priprave za naprej. Mislite tudi na to, da se s 1. novembrom začne nova kampanja. Poškilite vsaka z enim očesom krog sebe, kje se da dobiti še kakšna članica. Vsaka naj privede pet novih seboj, pa bo že nekaj za začetek. Ali bi ne bilo lepo, ko bi ob koncu te nove kampanje dobile spominsko knjigo, ki bi bila že sedaj namesto v West Allis prišla v Chicago, ko bi bile imele koncem junija eno samo novo članico več kakor smo jih imele. Glejmo zdaj, da se nam to pot ne izmuzne za nobeno ceno. — **Odbor.**

Št. 3, Pueblo, Colo. — Žalostno vest oznanjam, da je naša podružnica že zopet izgubila eno dobro članico, Frances Dremel. Doma je bila iz Peče, Jugoslavija. Umrla je 7. sept., pogreb je bil pa 10. sept. Udeležila se je večina članic naše podružnice, kakor društva sv. Ane in Krščanskih mater, kamor je spadala pokojnica. Res ganjive sprevide imamo od teh katoliških in cerkvenih društev, zato bi morala vsaka slovenska žena in dekle spadati k njim. Pokojna zapuščča žalujočega moža in 9 otrok. Priporočamo jo v molitev, njenim sorodnikom pa izrekema naše sožalje.

Članice naše podružnice, vabim in prosim vas, da se v večjem številu udeležite naših rednih sej, ki se vršijo vsakega 16. v mesecu. Treba je, da tudi me začnemo in delamo za napredek, da bomo pridobile več članic. Ako pogledamo kako napredovajo po drugih naselbinah, ne moramo drugega reči, nego da smo z vsem počasne. Kar začnemo in gotovo bo šlo, da se naša podružnica pomnoži, da nas ne bo več vsak mesec manj. Saj vidimo, kako hitro pride dan ločitve. In tedaj nastopi vprašanje, ali je spadal, spadala bi kateremu društvu? O, kako je pusto in žalostno, če je odgovor: ni pri nobenem društvu. Za take majhen asesment, kot ga imamo pri SZZ., bi res morala biti vsaka Slovenka članica. Dostikrat 25 centov porabimo tako, da ni nobene koristi od njih. Vzemimo naše glasilo Zarja, kjer so tako lepe dopisi, da ko začneš brati ne moraš drugače, kot vso knjigo prebrati. Škoda, da ni ta knjiga prihajala v roke nam materam vsaj pred 25 leti. Sestre, prosim vas, storite vsaka svojo dolžnost, da plačate vsaj koliko vam je mogoče. Priznamo, da je stiska, ali bolj ko odlasate, slabše je. Za glasilo Zarja mora biti plačano meseca julija, to vsaka zna. Bodite bolj točne in vse bo najboljše.

Povedati želim, da smo dobili v našo farno šolo novo mlado sestro Caroline Glač, ki je hčer predsednice naše podružnice, Mrs. Frances Glač. Želimo, da bi ji Bog dal obilo blagoslova, da bi bila zadovoljna v svoji domači fari.

Bog daj, da bi skoraj imeli boljše čase kar se dela in zaslužka tiče, kar tako težko pričakujemo.

Želela bi jaz in enako še več drugih, da se še kaj oglasi naš Tone iz hriba v mestu Joliet, ki je dostikrat lepe in za-

bavne dopise pisal za Am. Slovence. Tone, daj se no še oglasi, da bo zopet nekaj za kratek čas, saj upamo, da imaš velike koše že vse polne lepih dopisov. Kar pošlji jih, da bomo slišali kaj od mladih let in od Bele krajine. — Pozdravljam odbornice in članice SZZ. — **Margareta Kozjan, tajnica.**

Št. 4, Oregon City, Ore. — Cenjene sestre naše podružnice: Sedanje odbornice vas prav lepo vse prosimo, pridite na decembersko glavno sejo, da se izvoli odbor za leto 1933, ki bo vsem po volji. Prosim, da pridete tudi tiste, ki po navadi nikoli ne pridete. Prosim vas, da se udeležite vsaj ene in sicer glavne seje v letu. Lansko leto nas je bilo na glavni seji vsega skupaj pet, da skoraj nismo mogle seje imeti. Torej letos se vse udeležite glavne seje, to je moja iskrena želja.

Drage sestre, bodimo trdne in stano vitne pri organizaciji; več ko nas je, bolj bomo močne. Drage rojakinje, saj tako nimamo nič drugega skupnega kakor ravno to Slovensko Žensko Zvezo in njeno glasilo. Držimo to kar imamo in glejmo, da dobimo še večjo armado, in kjer le mogoče malo poagitirajte, posebno po večjih naselbinah. Naša naselbina je bolj majhna in ne moremo več mnogo storiti. Pač pa imamo vedno ganjive seje in malo zabave in dobrih pokrepčil skoraj po vsaki seji. Našim članicam se moram zahvaliti za njihovo požrtvovalnost. — Pozdravljene vse sestre pri naši podružnici in celi Zvezi. — **Mary Plantan, predsednica.**

Št. 5, Indianapolis, Ind. — Na zadnji seji naše podružnice smo sklenile, da priredimo jesensko zabavo 12. novembra, na Martinov večer, in sicer igro in ples. Članice, vsake je dolžnost, da vzame eno vstopnico; če se ne more sama udeležiti, naj jo skuša prodati drugim. S tem pomagata naši blagajni. Ker je ta last nas vseh, je treba, da vse nekaj prispevate. Vljudno ste prošene, ker veste, da je z igro in vsem dosti stroškov. Če bi katera mogla kaj prispevati za luh, prosim naj to stori; saj ni treba dosti; vsaka malo, pa bo vsega dovolj, in vam, članice, se ne bo dosti poznalo. Katera namerava kaj prispevati naj prinese k meni ali predsednici. Ker bomo tudi vino krstili, se razume, da ne bomo brez gosti. Ena članica, ki je farmarica, je rekla, da bo pripravila eno živo gosko. Če bi tudi bil gosjak, samo da bo velik! Mary, le nikar ne pozabi. Bomo že prišle s kakšno liziko, in še kaj več gosk in kokoši bo moralo iti z nami na veselico Slovenske Ženske Zveze.

Naša prihodnja seja se vrši 6. novembra. Pridite v obilnem številu, da se kaj bolj pomenimo radi veselice, da ne bo potem katera kaj kritizirala. Same odbornice ne moremo vam vse povšeč napraviti, zatoraj pridite na sejo v obilnem številu.

Naša članica Louise Zore se je morala podati na težko operacijo, ki jo je srečno prestala. Je že v domači oskrbi. In Frances Stergar je bila tudi bolna, pa je že boljša. — Pozdrav. — **Tajnica.**

Št. 6, Barberton, Ohio. — Brezdelje katerega začetek je že daleč za nami in se še nikjer ne vidi konca, se pozna po vsem. Vse blagajne se krčijo, društvene in zasebne. Tako tudi pri naši podružnici. Nismo sicer še prav pri kraju, toda če bo šlo tako kot sedaj, bomo kmalu posegli do dna. Do sedaj smo se vedno ozirali na vsako prošnjo, povsod pomagali v potrebi, pa naj bo to v naši naselbini ali drugod. Dohodki so pa vedno manjši.

Veliko članic pri najboljši volji ne more plačevati asesmenta, ker so brez dela in brez vsakih sredstev. Podružnica pomaga vsem. Nekateri prosijo, da se jim odpusti dolg za par mesecev, potem pa kako preokrenejo in plačujejo naprej. Druge zopet prosijo, da se jih zaklada iz dr. blagajne, da bodo, kadar jim bo mogoče, vse povrnila. Vsem takim, enim in drugim, z veseljem ustrezemo dokler bo mogoče.

Žal, da se dobijo tudi take, katere bi lahko plačevale, pa odlašajo in po pol leta ne pridejo ne na dr. seje, ne na dr. prireditve; to jim je deveta briga. Za prijazen opomin, naj poravnajo dolg, se niti ne zmenijo, kadar se jim nabere do \$2 dolga, pa lepo z rameni zmajajo, če jih vprašam, ali bodo še pri Zvezi. Tako ne sme iti več dalje. Od sedaj naprej se bo plačevalo samo za take, ki so v resnici potrebne, in čakalo za asesment samo take, ki tudi v dobrih časih niso plačevale sproti vsak mesec pač pa so dale skupaj za pol leta ali za celo leto.

Na zadnji seji, katera je bila številno obiskana, smo sklenile, da priredimo v korist dr. blagajne zopet kako lepo igro, in to meseca januarja prihodnjega leta. Zato ste vse prav prijazno vabljeni, da se prihodnjih sej udeležite polnoštevilno, da se o vsem še natančneje pogovorimo in da vse, vsaka po svoji moči, delujemo za korist podružnice. Tukaj mammo vsi ne le enake pravice, temveč tudi enake dolžnosti. Toraj le pridite vse, saj na naših sejah je vedno prav prijetno. — Vas prijazno vabi Odbor.

* * *

VSEH MRTVIH DAN

V Ameriki je posvečen spominu umrlih 30. maj, in na ta dan vsak kdor le more pohiti tja, kjer mu počivajo dragi svojci, da se tam ob grobu spominja onih, ki jih je ljubil in bil od njih ljubljen, ki jim pa sedaj, žal, ni več mogoče izkazovati ali vračati ljubezen. Edino kar se lahko naredi je, da se v molitvi spomni duše pokojnega, ali s cvetjem okraši njegov grob.

Tako smo se v Domovini spominjali svojih pokojnih na Vernih duš dan. Dokler je še živela moja mama, ta dan ni imel nikakega pomena zame. Rado vedno sem jo povpraševala, zakaj se mora obleči črno obleko, ko gre o Vseh Svetih k večernicam, in zakaj gredo vsi ljudje iz cerkve na pokopališče, zakaj prižigajo svečke, zakaj se najbolj jokajo pri tistem grobu, kjer ni še nič trave. In še nešteto drugih vprašanj mi je bilo na jeziku, toda mama mi ni odgovarjala, rekla je samo, nikar ne izprašuj, saj boš izvedela vse še prehitro. Kakor da bi slutila, da bo čez eno leto

tudi sama počivala v takem grobu, kjer tudi ne bo še trave. Letos na Vseh mrtvih dan bo 24 let, odkar smo prvičkrat krasili Tvoj sveži grob z jesenskimi cveticami, in na njem prižgali sveče, ki so plapolale v jesenskem vetru.

Takrat ni bilo treba nikogar vprašati, zakaj se jokajo tam, kjer ni na grobu še nič trave.

Solze so kar same tekle po licih, srce pa je vedelo, da sveža zemlja pokriva njo, ki edina nas je brezmejno in ne-sebično ljubila. Vsako leto, ko se približa Vseh mrtvih dan, se živo spominjam, kako hitro sem se zavedla, kaj pomeni to, ako na grobu še ne raste trava. Kjer je sveža zemlja, tam je še sveža rana. Toda, mamica moja, če tudi zeleni Tvoj grob, četudi sem daleč proč in Ti ne morem zrahljati zemlje in ne okrasiti Tvojega groba, Te nisem pozabila. Moje misli Te najdejo vsak dan v Tvojem mirnem koticu, kjer počivaš v jamici tih. — Frances Ošaben.

Št. 8, Steelton, Pa. — Kadar dobim Zarjo, kar trikrat pogledam, če je notri kak dopis od naše podružnice, pa se mi zdi, da pri nas vse raje berejo kakor pišejo. Bom pa spet sama vzela pero v roke in napisala, kako smo se imeli na party, pravzaprav ne samo na eni, ampak kar na treh.

Dne 9. sept. smo obhajale 25 letnico zakonskega življenja Mr. in Mrs. John Jakofčić. Ker smo se ob tej priliki tako dobro imele, smo še isti večer sklenile, da bomo 22. septembra naredile party našemu Fathru E. Gabriel. Tisti večer je bilo še lepše. Zbralo se nas je veliko; tudi moške smo povabile. Pravijo, da ni lepo kjer ni ženske, me pa lahko trdimo tudi obratno, da ni lepo kjer ni moških, če že za nobeno drugo stvar ne, vsaj zato, ker nas po zabavi lepo na dom zapeljejo v svojih avtomobilih. Plesati pa tudi znamo, da je veselje. Zadnjič smo jo kar po angleško udarile. Dobro, da nas niste videli, ker bi bili vsi od smeha popokali. — Tretjo party pa smo imele 1. oktobra, ko smo obhajali 30 letnico zakonskega življenja Mr. in Mrs. John Haramija. Vršila se je na domu slavlencev. Tudi tukaj ni bilo veselja ne konca ne kraja. Plesali smo tako, da so kar krožniki z mize padali; koliko je bilo potolčenih, ne morem natančno navesti. Tako preganjamo žalost, v katero nas je spravila delavska kriza, tolažimo se pa z mislijo, da po hudem tudi dobro pride.

Drage sestre, kakor vam je že znano, bo imela naša podružnica Depression Dance 5. novembra. Prošene ste, da se vse udeležite te veselice. Tudi tukaj bo smeha na koše, ker bo metla plesala. Tudi bomo nekaj dale tistemu dekletu, ki bo najbolj revno oblečeno, in tistemu fantu, ki bo najslabše opravljen. Pridite vse. Bo vredno 25c.

Prosim, pridite tudi na sejo 11. novembra, da se pomenimo glede Card Party, ki jo nameravamo prirediti konec novembra. Prosim tudi, da začnete agitirati za nove članice in jih kaj pripeljete na sejo, da ne bo naša podružnica zmeraj stala na enem mestu. — Pozdrav vsem članicam SZZ. — Dorothea Dermeš, tajnica.

Št. 10, Collinwood, Ohio. — Zopet se je pričela sezona veselja in zabav. Res je vse bolj slabo obiskano, ker nas današnja kriza vedno bolj tepe. Pri naši podružnici nismo imele piknika ali kakšne večje prireditve, imamo pa zabavo po vsaki seji. Tako se mislimo tudi 3. novembra prav dobro zavrteti. Prošila bi, posebno tiste članice, katere pridete le enkrat na leto, pridite sedaj, da se bomo malo bolj spoznale in imele par uric vesele zabave. Imamo tudi dva para zelo lepih zastorov (fernikov) ročnega dela. Sosestra Drenšek je darovala vse blago, jaz sem jih pa naredila. Tiketi so je le 10c. Članice, sezite po njih. Prosim tudi tiste članice, ki dolgujete za asesment, da ga poravnate. Veselilo bi me tudi, ko bi katera izmed članic napisala kakšen dopis v Zarjo, saj vas je veliko, ki ste zmožne pisanja. Zanimajmo se bolj in bolj za našo veliko organizacijo SZZ! — Sesterski pozdrav. — Frances Sušel, tajnica.

Št. 11, Eveleth, Minn. — Zadnjih par mesecev me je vročina in delo na farmi odvrnila, da nisem nič poročala v Zarjo. Agitirati za novo članstvo ne moremo, saj smo menda tukaj že vse članice Zveze, kar znači, da smo se že prej potrudile. Kakor razvidim iz poročil v Zarji, so bile pa po drugih naselbinah zdaj toliko bolj agilne. Vsa čast marljivim agitatorkam!

Četrto nedeljo v septembru smo se namenile, da z našo tajnico Mrs. Smoley obiščeva malo naselbino McKinley. Res, dan je bil lep, še lepša pa vožnja po gozdu, ker narava je že začela spreminjati svojo letno obleko in se utrjevati za dolgo hudo zimo. Ptici so bili že pripravljani, da se preselijo v bolj tople kraje. Opazila sem tudi, da je zajček, ki je skočil čez belo cesto, osivel ob močvirju. Še celo žabe niso več tako lepo regljale kakor po navadi. — Najprvo gremo k predsednici št. 36, Juliji Lautižar. Pogovorimo se to in ono. Razkazala nam je različne konserve, ki jih je veliko napravila po načinu kakor je videla v Zarji v Kuhinjskem koticu. Se je prav lepo obneslo, zato jako priporoča recepte iz Zarje. Videla sem tudi, da se njihova podružnica prav lepo razvija. To so namreč članice, ki vsaka pomaga pri skupnih prireditvah in so že veliko pomagale svoji cerkvi s pomočjo lepe harmonije, ki vlada pri njih. Obiskale smo tudi sestro Julije Lautižar, Josephino. Tam smo bile lepo pogostene. Pile smo tudi domači čaj. Je rekla, da bo že dala recept v Zarjo. Razkazala nam je tudi svoj vrt. Meni se vidi, da se dobro razumejo na vrtnarstvo kakor tudi na perutinarstvo. Ko je prišla njihova mala deklica in natrešla žita, so vse kure pribežale skupaj, da je bilo videti, kakor bi bila ena velkanska siva rjuha pogrnjena po zemlji; vse so namreč ene čiste pasme. Obema sestrami prav lepa hvala za postrežbo in iskreno vljudnost. S sestrskim pozdravom — Jennie Ozanich.

* * *

Da ne bodo mislili da je naša podružnica zaspala, ali da res samo navskriž roke držimo, sem se namenila, da se na tem mestu nekoliko oglasim. Kljub sla-

bim časom še dovolj dobro napredujemo, in do sedaj smo še zmeraj kakšno novo članico dobile. Ampak pa je tudi treba sem pa tam katero suspendirati; seveda, potem le bolj počasi število raste. Udeležba pri seji zadnji mesec ni bila nič kaj povoljna. Ker po mojem mnenju bi moralo biti vsaj 50 članic pri seji, ne pa 20 ali 15. Seveda ne bom rekla, da vse zanemarjate, ker nekatere ste res pohvale vredne. In to vsaka ve, da ako nas je malo, ne moremo nič ukreniti. Jaz sama kot članica in tajnica pa tudi ne morem. Zato vas prosim, udeležite se polnoštevno druge seje, to je 6. nov., in bomo kaj ukrenile za korist naše blagajne, da ne bo opešala. Vse tiste pa, katere mislite pustiti, vas bi prosila tole: Bodite tako dobre in oglasite se pri meni in naznanite mi, da ne boste več članice in potem vas seveda gotovo ne bom založila. Ker se je že zgodilo, da smo plačevali za članico 6 mesecev, in potem ko je šla tajnica na dom vprašati, kaj misli, je največkrat dobila nezadovoljiv odgovor: Ne bom, ne morem. Ali pa: Ja, kdaj sem že jaz prestopila k št. 19, to pa ne upošteva, kaj ji je dobrega storila št. 11. Prosim vas, da upoštevate tole. Mene je zadelo kriza, kot vas, in jaz ne bom od zdaj najprej nobene založila, ako se ne oglasi pri meni do 20. v mesecu, ker to je bilo tako sklenjeno že julija meseca na seji. Upam, da mi ne bo tega nobena štela v zlo. In že enkrat vam rečem, vse na sejo in vsaka naj poskusi pripeljati eno novo, pa bo kmalu število narastlo. — Pozdrav. — **Amalia Smoley**, tajnica.

Št. 13, San Francisco, Calif. — Leto gre k koncu; pri nas je do sedaj odstopila ena članica, a pristopilo jih je devet, kar je vsekakor napredek.

Pozivljamo vse članice tukajšnje podružnice, da se vse udeležite seje, ki se vrši 3. novembra ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih. Ker nam finančne razmere ne dovolijo banketa v spomin petletnice ustanovitve tukajšnje podružnice, bomo imele zabavo kar po seji, in vsaka članica naj privede soproga ali prijatelja seboj (tudi prijateljice so dobrodošle). Za dobro postrežbo bo skrbel za to izvoljeni odbor.

Za ples (reducing) bosta igrala tukaj dobro znana F. Sterbeng in R. Stariha, oba sinova članic tukajšnje podružnice. Torej članice podružnice št. 13, vse na zabavo 3. novembra v Slovenski dom. — Veliko uspeha Slovenski Ženski Zvezi. — **Ivana Matjasich**, tajnica.

Št. 15, Newburg, Ohio. — Dne 2. oktobra smo imele piknik, ki se je prav dobro obnesel; ni bila sicer velika udeležba, ampak so bili pa tisti bolj veseli in korajžni. Za slabe čase smo bili na ta dan pozabili. Veliko smeha je bilo s slavnatim možem in njegovo nevesto. Posebno lepo je bilo gledati moške, kako so z veseljem prišli za valjarje in je vsak prav gotovo mislil, da ga ji v glavo zapodi, pa če je bila prav slavnata ženska, se je znala dobro odmikati valjarjem. Marsikateri je rekel: če bi moja ta stara tam stala, bi ji ga gotovo v glavo zabrusil, sedaj pa ne vem kaj, da ne morem zadeti. Kakor se je videlo,

smo ženske lahko vse brez skrbi, da bi nas valjarji zadeli. "Oštarija pri pisani kočmajki!" je rekel mlad fant, "počakajte, bom pa jaz pokazal kako se po ameriškansko vrže," in bingo, pa je slavnati ženski glava odletela in je vse zavpilo: "Mr. Frank Strainer ima nagrado!" Veš kaj, Mr. Strainer, če te je videlo tvoje dekle, ne bo dobro, ampak postavil si se pa. — Miss Josephine Verček je pa videla vse to in si mislila: če je ta ženski odbil glavo, jaz bom pa možu klobuk. En čas je gledala ženske, kako so žugale možu, ki se je tako ogibal valjarjev, potem je pa rekla: le čakaj, lump, jaz te pa bom! Kakor sem slišala, ga je hudo premlatila, da še sedaj leži. Dobila je nagrado.

Čistega dobička je bilo na pikniku \$72.50, Za šolske knjige smo dale 36 dolarjev, drugo pa v blagajno.

Hvala vsem, ki ste kaj pripomogli k uspehu, naj si bo v denarju ali v blagu. Zahvaljujemo se Mr. Novaku, ki je brezplačno vozil na piknik kakor tudi Mr. Vadnjak, ki nam je šel na roko, in Mr. Resniku in Mr. Romeku, ki sta imela dela okoli ognja, in vsem udeležencem.

Na zadnji seji je bila udeležba precej velika. Sklenjeno je bilo, da bomo na prihodnji seji 9. novembra nekoliko praznovati našo petletnico. Kaj bo, še pravzaprav ne vem; gotovo bo nekaj lepega. Torej naj nobene ne manjka. Pridite vse, da kaj lepega ukrenemo in po seji se malo pozabavamo. Da bi priredile večjo slavnost, so časi preslabi. Vsaka naj pa prižene eno kandidatino, ker v novembru se prične zopet kampanja. — Sosesterski pozdrav! — **Apolonia Kic**.

Št. 19, Eveleth, Minn. — Članicam podružnice št. 19 se naznanja, da smo preložile začetek mesečne seje od sedaj naprej na pol osmo uro zvečer; prej smo začenjale ob osmih.

Kaj posebnega ravno nimam poročati. Pri naši podružnici se še precej dobro imamo in seje so do sedaj precej dobro obiskane. Enako, drage članice, prihajajte za naprej, pa se bo zmiraj kaj lahko ukrenilo.

Pri nas že pihla precej mrzla burja, snega pa še ni. Nehote mi prihaja ona pesem na misel, ki smo jo peli kot otroci v Domovini: Zima prikima, vse tičke spodi, tičjega petja slišat več ni.

Še enkrat opozarjam članice, da se spet udeležite prihodnje seje v velikem številu, ker mi je znano, da nam bo ena članica nekaj smeha pripravila. Pripeljite seboj tudi kakšno novo članico. — Pozdrav. — **Frances Novak**, blagajničarka.

Št. 27, North Braddock, Pa. — Uradno naznanjam našim članicam, naj pridejo na decembersko sejo, na kateri bomo volile novi odbor in pregledale knjige. Prosim tudi članice, naj poravnajo svoj dolg, da bo vse čisto ko nastopi novi odbor.

Lepo se zahvalim podružnici št. 26, Pittsburgh, ki nas je tako prijazno sprejela ko je imela svoj Barn Dance. Lepa hvala za postrežbo, posebno pa tisti kuharici, ki je tako okusen gulaš sku-

hala. Svoj recept bi morala poslati v Zarjo, da bi še druge tako znale. Kakor boste že imele kašno slično prireditve, ne pozabite nas opozoriti. Složno in ljubeznivo sodelovanje članic te podružnice nam silno ugaja. — Pozdrav. — **Ursula Pierce**, tajnica.

Št. 28, Calumet, Mich. — "Kaj pa je vendar s Calumetom, da se tako dolgo nihče nič ne oglasi od tam?" boste gotovo vprašala, gospa urednica. In res — prav imate. Zavedamo se, da smo nekoliko zaostale in to tem bolj občutimo, ko pogledamo na dopise iz drugih naselbin, kjer so, v očigled današnji depresiji, vendarle več ali manj napredovale v članstvu, kar pa pri nas ne moremo zabeležiti. Hudo smo prizadeti tukaj gori, mogoče bolj kot v mnogih drugih naselbinah in zatoraj prosimo, da nas ne sodite prehudo, kajti voljo imamo še vedno dobro in kakor hitro se časi obrnejo nekoliko na bolje, bomo gledale, da storimo tudi tukaj, kar se pričakuje od nas, ali pa mogoče še več.

Jesenska sezona je tukaj in tako smo na zadnji seji tudi me sklenile, da bomo postale bolj aktivne. Za zimski čas bomo priredile več zabavnih in poučnih programov, na katere bomo povabile vse, za katere vemo, da se zanimajo za prosveto in izobrazbo v občini in posebno še iz ženskega ozira. Zato upamo, da bo ta sezona prav interesantna za nas vse.

Največji dogodek, kateri je potrl nas vse, je bila smrt našega duhovnega vodje, Rev. Luka Klopčiča, ki je preminil v ponedeljek, 26. sept. Ta nenadna smrt nas je tako potrla, da še danes ne moremo verjeti, da je naš priljubljeni duhovni pastir mrtev. Štiri dni pred smrtjo se je podvrjel operaciji na slepiču, katero smo smatrali vsi kot neznan, vendar se ni posrečila. Žalost, katere je zavladovala v naselbinah radi smrti našega župnika in duhovnega svetovaleca, je bila vsesplošna in pogreb, ki se je vršil v četrtek, 29. sept., je pričal kako priljubljen je bil, kajti takega pogreba še ni videlo mesto Calumet, odkar obstoji. Naš počiva mirno spanje v tuji zemlji in v mestu, katerega je tako vrljubil.

Poročati moram tudi, da je naša podružnica postala članica novoustanovljenega društva katoliške akcije, pod imenom "Catholic Action Guild". Našim ženam je gotovo že znano, da je Sveti Oče razposlal po vsem katoliškem svetu okrožnico, v kateri priporoča, da se povsod, kjer le mogoče, ustanovljajo društva katoliške akcije, katerih namen je, razjasniti, zlasti drugovercem, pravo katoliško stališče in prave verske resnice svete katoliške Cerkve, tako, da si jih ne bodo razlagali napačno, kakor se je to že večkrat dogodilo. Nečuvno je res, kako si nekateri drugoverci predstavljajo našo katoliško vero. Komu ni znano, kaj so vse prinesli naprej na zadnji predsedniški kampanji, ko so rekli, da ako bo Smith izvoljen predsednikom, bo papež vladal Z. D.

Tukajšnja novoustanovljena katoliška akcija bo tekmo prihodnje zimske sezone skozi radio vsaki teden, ob nedeljah, prirejala govore, v katerih bo nastopil

najboljši katoliški pridigar in govornik ter razlagal ljudem resnice naše vere. To bo gotovo velikega pomena in novoustanovljeno društvo katoliške akcije si je podvzelo pokriti stroške teh govorov. Priporočam, da se tudi druga katoliška društva odzovejo in pomagajo v tem oziru, ter postanejo člani katoliške akcije.

Omeniti moram še, da je tukajšnje društvo sv. Jožefa, št. 1, S.H.Z. proslavilo petdesetletnico svojega obstanka, v nedeljo, 18. sept. Proslava je bila impozantna in vdeležila so se je vsa tukajšnja slovenska in hrvaška društva. Društvo sv. Jožefa je najstarejše slovenske društvo v Ameriki in radi tega je bila proslava tem pomembnejša. Pri programu, ki se je vršil na večer istega dne, je bila prečitana tudi brzozavka, katero je poslala naša vrla predsednica, Mrs. Prislund v imenu Slovenske Ženske Zveze in v kateri je čestitala društvu k petdesetletnici. Vsi navzoči so brzozavko navdušeno odobrvali.

Prihodnje leto se vrši zopet konvencija naše organizacije. Vesele smo, da tako lepo napreduje in v tem oziru prekaša vse druge organizacije, kar je jasen dokaz, da je bila potrebna in da je nje bodočnost zagotovljena. Naša predsednica, Mrs. Kocjan, je te dni rekla, da se bo požurila, in bo za leto konvencije naredila posebno kampanjo, v kateri bodo poskušale dobiti kar največ novih članic. In kar ona pravi, na to se lahko tudi zanesemo. Upamo, da se bodo časi kmalu zboljšali in da se bodo naše želje uresničile tako, da nam bo mogoče poslati na prihodnjo konvencijo delegatino, katera bo prinesla seboj bakreno kladivo — znak naše industrije — s katerim bo predsednica vladala konvencijo.

Pripomniti moram še, da smo dobili na Calumet novega duhovnika v osebi Rev. Peter Sprajcarja, ki je služboval dosedaj v Ironwood in sicer celih 28 let. — **Mary Chesarek**.

Št. 30, Aurora, Ill. — Poročam iz naše male naselbine Aurora, Ill., da ne bodo drugod mislili, da smo zaspali. Dne 22. sept. zvečer smo imeli Bunco Party na domu Mrs. Caroline Jeray, 771 High st., po tem pa okrepčila in godbo. Za bunco je bilo šest nagrad. Prvo je dobila Anna Jakash, drugo Mildred Zakosek, tretjo Anton Drenik, četrto August Nester, "buby prize" pa Cathryn De King, in door prize Mildred Zakosek. Na party se je zbralo veliko oseb in smo se prav dobro zabavali. Iskrena hvala Antoniji Aister, ki je darovala nagrade, in mi je tudi veliko pomagala. Hvala tudi vsem udeležencem. — Pozdrav vsem članicam. — **Caroline Jeray**, tajnica.

Št. 33, New Duluth, Minn. — Zopet bi rada malo poročala o naši podružnici. Ne moremo se sicer pohvaliti, da napredujemo na članstvu, ali te katere smo, držimo skupaj in naše seje so jako dobro obiskane; z malo izjemo prideje vse. Imele smo tudi Card Party 2. oktobra, kar je prineslo precej v našo blagajno v kljub slabim časom. Naznanjam tudi naši podružnici, da bomo

imele svoje mesečne seje od zdaj zana-prej v Cerkevni dvorani in sicer vsak drugi torek v mesecu. Torej na svide-nje 8. novembra.

Dobili smo tudi tako težko pričakovane-ga župnika. Pršli so k nam v New Duluth častiti gospod Father F. Švajger. Sedaj je spet tako lepo, in naša majhna cerkevica je natlačeno polna, da mora mnogo ljudi stati, ker ni prostora, da bi vsi lahko sedeli. Zdjaj pa prosim Boga, da nam bi ohranil našega dobrega župnika. — **Mary Janchar**, predsednica.

Št. 41, Collinwood, Ohio. — Sporocati moram, kako so pri naši podružnici seje zmiraj bolj obiskane. Vsaka je bolj zabavna, ker zmiraj katera članica kaj posebnega napravi. Zadnje, 6. okt. je Mrs. Bečaj take flancate naredila, da se je kar v ustih topilo. Prav lepa hvala sestri Bečaj, in še za drugo rajžo. Prihodnje seje bo spet kaj novega. Prosim vse članice, da vse pridejo. In kakor je bilo že poročano, imamo 13. novembra plesno veselico in bodo tiketi dvignjeni za fernike tisti večer, da vidimo, katero bo zadela sreča. Pridite vse! Tudi sosednje podružnice vabimo. Ker je ravno Martnova nedelja, bomo ta novega pokušili. Za one, ki imajo kurja očesa, bo skrbel Dolfi Srakar, sin naše sosesre. Prosim vas, naj vsaka eno vstopnico vzame, tako da si bo naša blagajna še bolj opomogla, ker prihodnje leto bo več stroškov; imamo konvencijo SZZ. v Clevelandu. Pridite vse na decembersko sejo, ker bo volitev uradnic za leto 1933. Ker je glavna seja že 1. decembra, vas že zdaj opozarjam na to, in tudi vse članice prosim, naj vsaka vsaj eno novo dobi. Sem kar vesela, če jih imamo kaj več za sprejem v našo SZZ. Za en kvoder na mesec imate čast biti članice odlične in edne slovenske ženske organizacije v Ameriki. Vsa čast njem ustanovnicam, posebno naši glavni predsednici Marie Prislund. — Pozdravim vse članstvo SZZ. — **Mary Lušin**, predsednica.

* * *

Tudi jaz sem skoraj prišla ob sapo, kakor Mrs. Prislund, ko sem videla 86 novih članic pri št. 17. Sem si pričela oči meti, ker sem mislila, da ne vidim prav. Kar 155 članic v dobrem pol letu! To je pa nekaj, kar je vzelo veliko, veliko truda. Zares, da zaslužijo čast, da se njih imena zapišejo v spominsko knjigo. Prav privoščim vam spominsko knjigo, zaslužile ste jo.

Ako ravno ne poznam nobene članice dotične podružnice, vseeno si dovoljujem da vam častitam k vaši zmagi. Zares, lepo napreduje SZZ. v takem času kakor živimo v njem sešaj, v taki brezposelnosti, v krizi, pa vseeno gremo naprej. Se razume, da Slovenec ali Slovenka se ne ustraš nobenega dela.

Tudi v Clevelandu nismo zadnje; tudi semkaj je to pot romalo precej nagrad.

Naj mi bo dovoljeno častitati marljivo članice naše Zveze Mrs. Helen Tomazič za ustanovitev dveh podružnic v zadnji kampanji. Vem, da jo je stalo mnogo truda. — S pozdravom — **M. Penko**.

Št. 43, Milwaukee, Wis. — Zopet se moram oglasiti v preljubljeni Zarji. Naša oktoberska seja je bila še precej polvoljno obiskana, po seji smo pa imele nekakšno srečkanje. Naj omenim nekoliko o bunco party, katero sta priredili dne 15. sept. Mrs. C. Gorišek in Mrs. Julia Terček. Prostor nam je dala na razpolago Mrs. C. Gorišek, dobilke in izvrstno malico sta pa priskrbeli obe dve. Da sta ti dve dekletki priskrbeli izvrsten lunch mi ni treba posebej razlagati; meni so se najbolj dopadli nekakšni buhtelji ali "bratci"; ne vem že prav, kako se pravi tej reči, vem pa, da je izvrstna. Bi priporočala, da bi Mrs. Julia Terček dala navodilo za to reč v Kuhinjski kotiček, da bi tudi me druge znale kaj takega narediti. Na naš bunco party so prišle tudi članice podružnice iz West Allis. Lepa hvala. Za 20. oktobra nas je pa povabila na bunco party Mrs. Helena Zanter na 2031 So. Hilbert st. Izrazila se je, da bo čisto po novem naredila. Nadalje vabim vse članice, da se polnoštevilno udeležite prihodnje seje dne 7. novembra. — Pozdrav. — **A. Velkovrh**, tajnica.

Št. 47, Garfield Hights, Ohio. — Ker je bila zadnja seja bolj slabo obiskana, mi je dolžnost drage sestre, da vam sporočim, kaj da smo ukrenile.

Prihodnja seja se bo vršila 12. novembra, prične se točno ob sedmi uri zvečer, mesečino pa bom pričela pobirati že ob pol sedmih. Ker je potem drugi dan "Martnova nedelja", smo sklenile, da po seji v istem prostoru priredimo Card Party. Pridite polnoštevilno, da se skupaj poveselimo. Naročite svojim možem in prijateljicam, naj ta dan pridejo ob osmih zvečer na 8812 Vineyard Ave., ker zabave bo na cele koše in ne bo jim žal. Tudi članice sosednih podružnic ste prav prijazno vabljeni, da nas bo več.

Za vse tiste, ki ne znajo igrati kart (to se še posebno mene tiče) bodo pri-skrbljen druge igre, katere jih bodo veselile. Vstopnina bo le 15c. Dobil se bo tudi "door prize", zato naj vsak hrani tiket, ki ga bo dobil pri vratih, da se bo lahko izkazal za srečo.

Kaj vse pravijo naše vrle članice, da bo, hm, darila, za vse tiste, ki znajo najbolj igrati, pa tudi za tiste, kateri bonajslabše igrali. (hura! jaz gotovo dobim zadnjega). Ja ja, pravijo, da bo ta večer krščen tisti v kotu. Za sendviče se bo tudi priskrbelo. Gotovo je, da brez fine godbe ne bomo, zato glejte, da pridete tudi mlade, da se zasučete, ker bodo imele dovolj prilike.

Sedaj pa še malo, kako da se imajo naše članice. Mrs. Marie Turk, 5006 E. 86 st., Garfield Hgts., se je morala nanagloma podati v bolnico, ter je bila operirana na slepiču. Kateri je mogoče je prošena, da jo obišče na domu, njej pa želimo, da čimprej okreva, ker je njeni otročički tako pogrešajo.

Pri Mrs. Marie Šeme se je ogasila Aetka štokljja; za spomin ji je pustila prav "zavber" punčko, katera jih bo kratkočasila v zimskih večerih. Ko je to zvedela Mrs. Catherine Perko, je "tetko štokljo" povabila k njim; tako je tudi njej podarila čvrstega fantička,

ki bo najbrž čez kakih 25 let dober zdravnik, kot je sedaj njegov oče.

Materama teh dveh ljubljencev izrekamo iskrene častitke z željo, da bi jima bili vedno zdravi in v največjo veselje!

Končno Vas, drage sestre naše podružnice, še enkrat prav vljudno prosim, da se prihodnje seje polnoštevilno udeležite. Katere že dalj časa dolgujete za mesečnino, ste še posebno prošene, ker če vam res ni mogoče zaenkrat plačati, povejte na seji, in gotova sem, da bodo članice dovolile, da se za vas založi iz blagajne, jaz pa nimam dovoljno za več nego le za en mesec, iz svojega ne morem, ako vas suspendiram je pa zopetna zamera in za vas nečastno. Prav nobene naj ne bo sram povedati na seji in prositi, kajti danes se nahajamo v takih časih, da moramo eden drugemu pomagati, koder se vidi da je potreba.

Glede tega opomina, prosim, naj se nobena ne čuti užaljena. — Najlepše pozdrave vsem članicam cele organizacije SZZ. — **Helena Tomazič**, tajnica.

SPOMINI IZ MOJH PRVIH POČITNIC.

Čeravno se nahajamo v teh kritičnih časih in brezdelju, vseeno mi bo ostalo leto 1932 v prijetnem spominu do konca dni mojega življenja. Na željo moje hčerke Emily, ki je zaposlena v Washingtonu, D. C., sem šla na odih k njej. Dne 1. junija sem odšla na pot z mojo najmlajšo hčerko Betty Ann. Vsedemo se na bus ob dveh zjutraj in odpeljem proti Warren, Youngstown, River Falls, Pittsburgh, Rochester, Alak pa Saviki, Greensburgh in nato Legioner Mountain, ki je gora tri milje visoka, potem dospem odo Blue Rich Mountain, ki se spenja sedem milj visoko in preko smo se tudi peljali. Na to smo dospeli v dobro znano mesto Gettingsburgh; tam je mnogo zanimivega za videti še iz časov prejšnjih vojn. Nadalje smo dospeli v Baltimore. Tam je tudi zelo zanimivo, po nekaterih delih mesta opazila sem po cel blok daleč same marmorjeve stopnice pred hišami, stopnice, ki morajo biti poribane dvakrat na dan. Končno smo dospeli v Washington, D. C. ob šestih zvečer. Priznati moram, hote ali nehoti, da je mesto Washington krasno in zanimivo, obdano z mnogimi zgodovinskimi stvarmi. To je mesto, kjer se odločuje usoda in vse dobrote in grenkobe ameriškega naroda. Nato se podamo malo na sprehod po ulicah. Nudili so se nam krasni prizori. Skoro vsaka druga ulica je obdana s parkom, kjer brezskrbno skakljajo verice iz drevesa na drevo. In še celo tako se udomačene, da vam oreh iz roke uzamejo in veselo odskakljajo z njim. Posebno se nahaja okoli Bele hiše, kjer predsednik stanuje, veliko veric. Ker sem bila tam celi mesec junij, sem imela priliko marsikaj videti in slišati. Večkrat sem slišala ognjegasec ponoči, kako so drveli, zvonili in zvijgali s sirenam. Človek bi mislil, da je celo mesto v plamenih, pa vprašam neko jutro nekoga, ako je kje je gorelo, pa mi odgovori, da ni gorelo, ampak da se je hotel nekdo obesiti, pa so bili poklicani,

da ga rešijo in mu privoščijo še nekaj časa uživati dobrote tega sveta. Da se podam nazaj k stvari naj omenim, da sem tudi obiskala gledališče, kjer je bil Abraham Lincoln umorjen. To gledališče so kasneje spremenili tako, da se sedaj imenuje Lincoln Museum. Tam sem si ogledala marsikaj, ker imajo še vse tako shranjeno, kot je bilo ob času Lincolnove smrti. Tam je še ključ, s katerim so njegovo rakev zaklenili, nadalje venec in križ, ki je bil tedaj na rakvi; vse to imajo dobro shranjeno, kar naredi na človeka globok vtis. Podala sem se tudi v Washington Monument, ki je 555 čevljev visok; lahko se gre po stopnicah na vrh; stopnic je 889; tudi vzpenjača ali elevator je na razpolago; jaz sem se tega poslužila. Ker sem si želela kar mogoče veliko ogledati, sva se podali s hčerko Emily na Arlington pokopališče, kjer sva si ogledali tudi grobove nepoznanih vojakov iz zadnje svetovne vojne. Tam je vojaška straža ponoči in podnevi. Tam stoji napis: "Tukaj počivajo vojaki, ki jih ne pozna drugi ko Bog." Kar solze silijo človeku v oči ob tem pogledu. To pokopališče se nahaja v Virginiji. Obiskale smo tudi grob predsednika Tafta, nad katerim ni nikakšnih posebnosti kar izgleda, da se preveč ne zanimajo za njega po mojem mnenju. Podale smo se tudi na Mount Vernon, na dom našega prvega predsednika Z. D.; ta dom je bil pred 200 leti ravno tak kot je danes, enako tudi pohštvo, ognjišče, kuhinjska posoda, tudi postelja kjer sta Washington in njegova soproga umrli. In ker sem bila zelo radovedna, kaj počne naš predsednik Hoover, sem želela tudi priti v notranjost Bele hiše. Tam ne morem drugega reči, kot da imajo nekateri ljudje nebesa na zemlji, zatorej blagor jim, kateri so toliko srečni, da jih usoda obdari z takim razkošjem. Ko smo šle skozi, smo opazile zlato piano, nato plave in rožnate sobe krasno plesno dyorano, in druge zanimive reči. In ker sem bila ravno v bližini, koder se postave delajo, sem rekla, pojdemo še to malo pogledat, da vidim kako se kaj naši zastopniki kavsajo med seboj. slučajno sem naletela v kongresni zbornici, da je vstal kongresni Islik iz države Tennessee in se pričel zavzemati za bivše veterane, da se jim izplača obljubljeni bonus. Med drugim je rekel, da ima Amerika dovolj denarja na razpolago za druge države kadarkoli si ga želijo, ba bivše vojake pa, ki so bili pripravljene žrtvovati do zadnje kaplje krvi, pa nimate, da bi jim poštenega kruha preskrbeli. In predno je mogel dokončati kar je bil namenjen povedati, se je zgrudil na tla in umrl; zadela ga je kap. Nato se je seja preložila na drugi dan, kar se tiče prisostovanja sejam v kongresni in senatni zbornici, si morajo tujci ali poslušalci na galerijah preskrbeti dovoljenje. Pre-povedano je odobranje in protestiranje od poslušalcev, pa naj zbornica ukrene karkoli. Videla sem tudi tiste bonus vojake, ki so večkrat paradirali po Pennsylvania Ave. z vsakovrstnimi napisi kot "Dajte nam kruha" ali "Dajte nam dovolj dela, da se pošteno preživimo." Žalosten je bil pogled na ne-

katere. Videlo se je med njimi tudi žene in otroke. Komaj so eni noge premikali od gladi, bilo je samo veteranov do 20.000 tedaj. Njihova bivališča so bila slabša od ciganskih. Nato sem šla tudi v Smithsonian Institute. To je tako velika zgradba, da bi nas vzelo tri mesece, da bi si vse ogledale. Videla sem med drugim takozvani kit (whale), ogromno ribo. Bila je 78 čevljev dolga, 35 čevljev široka in tehta 63 ton. Samo glava je 19 čevljev dolga. V sebi je imela 4 tone krvi; to bi bilo krvavih klobas kaj? Nadalje sem videla, kako je izgledal Washington, D. C. pred 500 leti; kočijo George Washingtona iz 18. stoletja, nato Mrs. Lincoln, ko je bila nevesta, tudi Mrs. Martha Washington iz leta 1789 do 1797; nato Mrs. Taylor iz leta 1841 do 1845. In da se ne bo preveč zavleklo, naj omenim samo še kraj, kjer se denar tiska. Tudi tam sem morala malo pokukati. V tistem poslopju dela 4.000 ljudi. Človeku se kar zbrači pred očmi, kadar nenadoma zagleda tako ogromne svote podobice, za katerimi se svet na vse mogoče načine trudi, da si jih osvoji. Kar se pa tiče kovinastega denarja, ga pa v Philadelphiji kujejo. Videla sem tudi Monasterij ali kapucinarsko cerkev, kjer imajo razpostavljeno sveto Rešnje Telo, kar priča, da slovi katoliška vera povsod.

Sedaj sem pa prisiljena, da neham, drugače bi moralo uredništvo izdati poseben izvod Zarje. — Pozdravljam vse članice širom Združenih držav. — **Alojzija Zidanič**, predsednica podr. št. 47.

Št. 51, Kenmore, Ohio. — Dne 19. septembra je minulo eno leto odkar je bila ustanovljena naša podružnica št. 51. Ne moremo se ponašati s kakim velikim razmahom, česar se ne da pričakovati niti v boljših časih kot so sedanj, ker je pač majhna naselbina. Seveda, nekoliko je kriva tudi sedanja kriza, ker mnoge rojakinje tudi tisto malo svoto težko plačajo. Zatorej drage sosesstre, dajmo me, ki smo že v Zvezi, oprinimo se z večjo gorečnostjo svoje organizacije. Skušajmo si skozi celi mesec prihraniti tisto malo vsoto, da poravnamo svoj assesment. Jaz bom ob prvi "pedi" zalučala v kak skrivni kot tisti kvoder, da bo za assesment. Še po vsaki krizi so prišli boljši časi, ni šment, da bi jih sedaj ne bilo na spregled.

Zadnja naša seja je bila dobro obiskana. Tako je prav, da vsaka skuša priti na sejo; je takoj bolj živahno. Le take naprej! — Pozdrav vsem — **Josephine Praznik**.

Št. 54, Warren, Ohio. — Takoj na prvi seji naše mlade podružnice smo sklenile, da napravimo veselico v korist naše prazne blagajne. Rečeno storjeno. Šle smo takoj na delo. Časa do veselice je bilo samo 10 dni; treba je bilo hiteti. Da ste jih videle, kako so bile vse pridne, posebno dekleta so nas presenetile. Čez 100 vstopnic je bilo prodanih pred veselico. V naši naselbini jih je prodala največ Miss Matilda Grizetich. Mnogo jih je prodala in nam pomagala tudi Miss Elsie Gradišar, ki še ni bila članica, zatorej najlepša hvala. Mene pa sta spremljali tajnica in blagajničarka

v 14 milj oddaljeno mesto Girard. O Imele smo srečo; skoro povsod so kupili tikete ter nam tako pomagali do boljše uspeha.

Lepa udeležba je bila iz Niles, posebno mladine; e priliki jim bomo že vrnile. Dvorana je bila nabito polna. Izgledalo je kot na kakšni svatbi v Domovini, tako so vriskali. Še celo naš godec Jack Peršin, mlad slovenski fant nam je pomagal prodajati vstopnice. V dolžnost si štejem, da se na tem mestu zahvalim vodstvu Jugoslovanskega doma, kjer so nam dali dvorano za polovično ceno, ko smo ustanovile podružnico na brezplačno.

Ko bi pa kdo mislil, da nam je šlo vse gladko, bi se motil. Imele smo dosti težkoč od strani nekaterih, ki bi se bili smejali v pest, če bi napravile izgu-

bo, kar se pa hvala Bogu ni zgodilo. No, sedaj so pa tiho. Le tako naprej, žene in dekleta, po začrtani poti.

Dne 6. oktobra je bila seja pri sestri Frances Bonazich. Sprejele smo tri nove članice in nekaj je bilo predlaganih. Počasi bomo že naprej prišle. Da bi dosegle veliko število nam ne bo mogoče, ker tu ni dosti naših ljudi; Slovencev je od 25 do 30 družin, brž manj kot več. Več pa je Hrvatov. So Slovenke, ki bi se nam rade pridružile, pa po po pravilih ni mogoče, mnogim pa tudi ni mogoče zaradi slabih razmer. Tu smo v tem oziru zelo prizadeti, enako, če ne še bolj, tudi v 5 milj oddaljenem mestu Niles, O. Zato bo najbolje, da delujemo skupaj. Do sedaj imamo dve članici, za prihodnjic sta pa zopet dve predlagani.

Ker se nam je prva prireditev tako lepo obnesla, smo vse navdušene za drugo. Sklenile smo, da napravimo Miklavžev večer, da tako razveselimo naše malčke, pa tudi nas starejših se bo Miklavž mogoče kaj spomnil; vsaj upam tako. Več o tem prihodnjic. Po zaključku seje nam je servirala hišna gospodinja izvrsten prigrizek. Najlepša hvala ji v imenu vseh.

Prihodnja seja se bo vršila v Niles, O., dne 3. novembra pri naši zapisničarici Mrs. Tereziji Racher. Imele bomo card party. Svetovala bi našim članicam, ki še ne znajo igrati, da se za gotovo nauče. — Pozdrav vsem članicam SZZ. širom Amerike, posebno naši ustanoviteljici Mrs. Helen Tomažič iz Clevelanda, Ohio. — **Rosie Racher**, predsednica.

Kuhinjski kotiček.

GREEN TOMATO PICKLES.

- 1 peck green tomatoes
- 1 ounce whole allspice
- 1½ ounce black pepper
- 1 ounce whole cloves
- 1 doz. sliced onions
- ¾ lb. ground mustard
- Cider vinegar.

Umij paradajze (tomatoes) in varno vse madeže odstrani. Nareži in položi v vrsto (layer) paradajze in nato narezano žebulo, posoli, ter tako ponavljaj dokler je vse porabljeno. Pokrij in pusti stati čez noč. Drugo jutro odcedi vso mokroto (juice). Položi v porcelanasto kastrolo ter prideni vse ostalo, zalij z jesihom in pusti, da se zelo počasi kuha 20 minut. Deni nato v pripravljene konzervne posode (glass or stone jars).

CHILLI SAUCE.

- 8 qts. ripe tomatoes
- ½ cup grated horseradish
- 2-3 cup salt
- 2 tablespoons celery seed
- 1 cup brown sugar
- 1½ tablespoons ground allspice
- 1 teaspoon mace
- 2 small red peppers
- 1 qt. vinegar
- 3 large onions.

Olupi paradiznike, izreži jih na polovico, ter odstrani vse peške kolikor mogoče; dobro sesekaj. Dobro sesekaj tudi čebule in paprike. Dobro zmešaj vse ostalo ter deni v porcelanasto posodo, počasi kuhaj 2½ ure. Nato deni v glaže in pokrij.

PEPPER RELISH.

- 6 red sweet peppers
- 6 green sweet peppers
- 6 onions
- 1 small cabbage
- 1 cup sugar
- 2 tablespoons salt
- 1 qt. vinegar.

Srednje sesekaj vse zgoraj navedeno, deni v skledo, vlij vrelo vodo na vse. Nato suho ožmi. Imej pripravljen vroč jesih z sladkorjem in soljo, vse to v

posodi, katero rabiš za vkuhanje. Vse dobro zmešaj, ter pusti tako, da zavre vse skupaj, nakar shladi ter deni v glaže (jars).

Mrs. Anna Berry,

članica podr. št. 20, Joliet, Ill.

— o —

ČEŠPLJEV KOMPOT

To je prav dobro za zimo, in se rabi na gorkih "biscuits" kadar je prav mrz.

- Napravi se tako:
- 5 funtov češpelj
- 3 funte sladkorja
- 1 šalca rozin
- ½ šalce vrele vode
- 1 šalca zmletih orehov
- pol limone na drobno sesekane, skupaj z olupkom.

Češplje operi, odstrani koščice, deni v belo posodo (aluminum ne sme biti) češplje, rozine, vodo, sladkor iz limone ter skupaj prav počasi skuhaj, toliko časa, da so češplje dobro razkuhane, potem prideni še orehe in še 10 minut kuhaj, in je gotovo. Deni v gorke glaže in zapri kot drugo sadje. Lahko rabiš "Parowax" kot za jelly. V eni uri je to gotovo.

CORN FLAKE DROPS.

- ½ šalce putra
- 1 šalca rjavega sladkorja
- 1¼ šalce corn flakes
- 2 žlici mleka
- 2 jajci
- 2 žlički baking powder
- ¼ žličke soli
- 1 žlička mandelnove dišave.

Zmešaj puter, sladkor, stepena jajca in mleko, presjaj moko in sol ter prideni še pecivni prašek, ter vse skupaj pri-mešaj k prvemu, corn flakes in dišavo nazadnje. Z žličko polagaj v testo v namazan pleh in glej, da se ne bodo hlebčki skupaj držali. Peci v 350 degrees 10 minut. Naredi se jih 36.

Mary Urbas.

Urejuje Josephine Erjavec.

GOSPODINJSKI NASVETI.

Kako se štrik za perilo sušiti opere, da se ti ne bo skrčil in zvijal: Štrik laavij okoli ploha za pranje (wash board) ali kakšne druge pripravne dile, ter ga peri z žajfno vodo s krtačo, nakar ga tako tudi splahni, ter pusti, da se tako posuši, ter ga šele potem odvij ko je že suh.

Steklenica, v kateri imaš jesih, se umije tako: lupine od jaje posuši, jih zdrobi in deni v steklenico, nato vlij še nekoliko vode ter sekljaj gor in dol, nakar splahni z mrzlo vodo. Poskusi, in videla boš kako bo steklenica čista. Flaše od mleka se tudi lahko na ta način umijejo.

Mary Urbas,
Collinwood, Ohio.

— o —

Danes pirobčujem nekatera navodila, katere sem prejela nekoliko prepozno za to sezono, vendar, shranite jih, drage sestre, katere se zanimате za ta kotiček, za prihodnje leto, ker vsaka ima rada nekaj takega pri rokah kadar pride čas za to.

Josephine Erjavec.

ŽENSKI SVET (Nadaljevanje s str. 206)

Frije ptički so bili obsojeni na večletno ječo. Vjela jih je ženska in pričala proti njim. Mrs. Josephine Fabrozzi je dobila več grozilnih pisem, v katerih se ji je obetala smrt in trpinčenje njene hčere, če ne plača izkoriščevalcem svote \$300.00. Ko so prišli po denar, jih je dala zapreti in je nastopila proti njim kot priča na sodnji.

Ta slučaj je izzval veliko senzacijo med trgovci, ki so prihajali eden za drugim z enakimi pritožbami na sodnjo. "Bojazljivci!" jih je zavrnula pogumna ženska — "Isto bi morali napraviti vsi Italijani v Brooklynu, pa bi se kmalu znebili te golazni, ki grozi in dobi pogum, kadar vidi, da se je ljudje v resnici boje."

Slovenskim volivkam na srce in premislek.

HOOVER UNIČUJOČI INŽENIR

Bival je nad 23 let svojega življenja v Evropi, Avstraliji, Kini in drugih deželah.

Nikdar ni volil v Združenih državah do 45. leta starosti.

Vodil je 120 rudarskih družb, ki so večinoma vse propadle.

Začel je korporacije, ki so rezultirale v milijone dolarjev izgube za investitorje.

HOOVER NEZVESTI OBLJUBOVATELJ

Obljube:

"Prosperiteta za vse!"

"Kokoš v vsak lonec!"

"Nezniževanje plač!"

"Relief za male posestnike!" (Z odlaševanjem javnih prodaj po volitvah.)

Izvršbe:

Največji polom na borzah v zgodovini.

3600 bank propade.

65,000 bankrotov samo v letu 1931.

Na biljone dolarjev vrednih posestev zapade.

20,000,000 ljudi živi od javne podpore.

Na tisoče samomorov.

11,500,000 brezposelnih.

Oni, ki so zaposleni, delajo komaj polovični čas, ali še manj.

Toliko hvalisana "Home Loan Bank" še ne funkcionira.

HOOVER PROHIBICIJONIST IN ORODJE PROTISALUNSKÉ LIGE

Artačije ljudi na debelo radi prodajanja pijač.

Neopravičeni uboji prohibicijskih agentov.

Največja poplava zločinstva in splošno neupoštevane in nespoštovanje postav, zakonov in reda.

Odpoklic Volsteadovega zakona v letu 1930 bi rezultiral v okrog \$1,500,000,000 dohodkov.

Davki bi se lahko znižali po narodnih, državnih in mestnih vladah.

Republikanska platforma je disrepektirana po republikancih samih, ker je mokra po mestih in suha na deželi.

HOOVER NESREČA ZA FARMARJE

Prebil je eno leto na farmi, ko je bil 8 let star.

Dal je farmarjem zvezni farmerski odbor, ki je stal davkoplačevalec nad \$500,000,000.

Vrednost farmerskih produktov je padla glasom statističnega poročila Delavskega departmanta za 52.9 odstotkov od julija 1929.

Vrednost farm pa je padla od leta 1920 do leta 1931 za \$19,000,000,000.

HOOVER NAPAČNI PREROK

"Prosperiteta je za vogalom," je dejal Hoover.

Dne 25. oktobra 1929 je dejal: "Fundamentalni business dežele je sedaj na zdravi podlagi. . ."

Dne 3. decembra 1929 je dejal: "Mi smo ustanovili zaupanje — plače morajo ostati stalne in s tem bo brezposelnost ustavljena. . ."

Dne 1. maja 1930 je dejal: "Mi smo prešli preko najhujšega. . ." (Zatem pa je popokalo nad 3000 bank! — Op. prestav.)

Dne 2. oktobra 1930: "Depresija je le začasni zastoj prosperitete velikega businessa. Glavni dohodek naših ljudi se ni zmanjšal." (Poročilo trgovinskega departmanta pa kaže, da je zaslužek padel za 65 odstotkov, ali skoro dve tretjini!)

Dne 2. decembra 1930: "So dejstva, ki nam dajejo pogum. Mi smo prevedrili najhujši vihar." (Zatem se je pa dvignilo število brezposelnih za skoro 7 milijonov, zdaj skoro 15 milijonov.)

HOOVER ZOPET KANDIDAT NA PLATFORMI ŠE VEČJIH OBLJUB

Herbert Hoover si je zapomnil, s kako lahkoto je slikal lepe obljube, kako se bodo povrnila ugodnosti investujoči publikli v rudarskih delnicah. Pozabljač svoje napačne nade in prerokovanja, ki jih je dajal ljudem pred štirimi leti, poskuša zdaj, da s strahom injekcira v srca naših ljudi to, da če ne bo on izvoljen, da bo zadela Ameriko še večja polomija.

Veliko naš h ljudi strada.

Naši žepi so prazni.

Naši prihranki so izginiti.

Naša posestva so vzeta.

Dela ne moremo dobiti za nobeno ceno.

Ali se naj damo zopet zapeljati z obljubami, katere vemo že v naprej, da so napačne in da so dane brez vsakega namena, da bi se izvršile. Ne! Mi kot logični in misleči ljudje bomo osvojili kot našega voditelja v tej veliki krizi moža simpatičnega srca, ki razume naše razmere in potrebe in ima sposobnost, da pomaga in izboljša našo usodo. Mi imamo priliko in naše edino upanje je v teh vol'vah, da izvolimo guvernerja FRANKLINA D. ROOSEVELTA, demokratskega kandidata za predsednika Združenih držav.

ROOSEVELT JE MOŽ!

Franklin D. Roosevelt še vedno la-
stuje farmo, na kateri se je rodil.

Kot senator države New York je dosegel neoporekljiv rekord.

Kot pomožni tajnik mornarice je organiziral industrijske tovarne brez delavskih preprirov in je dosegel občudovanje vsakega moža v njegovi službi.

ROOSEVELT KOT GUVERNER

Kot guverner države New York je pokazal simpatijo in razumevanje potreb farmarjev, delavcev in malih podjetnikov.

Država je uvedla starostno zavarovalnino, ki je že ohranila tisoče rešpektiranih mož in žena pomanjkanja.

Medtem, predno, ko je Hoover kaj storil za pomoč brezposelnim, je guverner Roosevelt sklical skupaj izredne zasedanje državne zakonodaje in je dosegel državno podporo \$20,000,000 za začasni relief za brezposelne. Zahteval je od javnih korporacij dobro postrežbo za zmerne cene. Uveden je bil program ekonomije in težki davki na male domove so bili znižani.

ROOSEVELT PRIHODNJI PREDSEDNIK ZDRUŽENIH DRŽAV

Akoravno guverner Roosevelt ni nikdar ustanavljal svojega doma izven Združenih držav, je pa mnogo potoval po Evropi. On ceni prispevke, ki so jih doprinesli v tujni rojeni ljudje h bogastvu in kulturi te dežele.

V svojem govoru v Chicagi je guverner Roosevelt dejal: "Naša moč v moči različnosti, je moč, ki prihaja iz več vidikov in iz mnogih ljudi, kakor beremo v molitvenikih: iz različnih dobrot in jezikov. Jaz nisem bil nikoli med tistimi, ki se bojijo, da skupno

Guv. Franklin D. Roosevelt

stekanje in druženje raznih narodnosti bi uničevalo ideale naših ustanovnikov. Uvideval sem rajši vedno kot sredstvo, s katerim pravi ameriški ideali le pridobijo na moči in ugledu celega sveta. Razvoj tega amerikanizma iz teh grup je stvar dajanja in dobivanja, je postena izmena idej. Pomeni, da Amerikanec pozdravlja novodošleca in mu pravi: "Oplojujoči vpliv naše kulture je dobrodošel, novih idej se ne bojimo."

Mi vemo, da Rooseveltova dobrodošlica je iskrena, resnična in da prihaja iz srca. On ceni naše prispevke Ameriki.

On je naš prijatelj in vodja, zato bomo mi volili za FRANKLINA D. ROOSEVELTA, ker edino v njem je rešitev naše dežele!

Trije rodovi

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje)

France se je vdal v položaj. Delal je brez ugovora, brez mrmranja. Redno je prihajal na delo, opravil posel, šel počivat. Mišice so se mu utrdile. Debeli žulji so prekrili dlani. Upogninl se mu je hrbet, lasje so mu začeli siveti. Ugasnilo je upanje. Živi stroj je delal brez misli, brez želja. . .

XII.

V blaznici je Pavel Plesec pozabil na zunanji svet. Ustvaril si je tu svoje novo kraljestvo. Napravil si je papirnato krono in jo nosil na glavi. Ker je bil miren blaznik, je smel svobodno hoditi po obširnem vrtu. Na tleh je pobral deščico, jo privezal na vrvcu in imel je zopet kitaro. Vse druge pesmi je pozabil; znal je samo eno:

Ubog popotnik hodi križemsvet,
srce ga sili, da za srečo roma.
Človeška srca krije mraz in led,
in romar brez miru je in brez doma! . . .

“Cesar Neron prihaja!”

“Kralj Pavel gre!”

In Pavel je stopal med njimi, s papirnato krono na glavi in z deščico-kitaro v rokah. Ponosno je dvigal glavo, gledal je s polzaprtimi očmi. Zdaj se je priklonil na desno, zdaj na levo stran. Milostno je pozdravljajl vdane podložnike. Ko je prišel mimo njih, so se zgrinjali za njim v dolg izprevod; moški in ženske, stari in mladi so stopali za njim, za kraljem in cesarjem.

Kraljevi blaznik je začel s prsti begati po deščici. Začel je peti svojo pesem o ubogem popotniku. Tudi spremstvo se je oglasilo. Zavpili so po vrtu divji glasovi, neubrano petje se je polagoma prelivalo v divji krik, v blazen grohot in plosk.

Pavel se je ustavil in je dal z roko znamenje, naj se ljudstvo razide. Dolgo je stal tako, s polzaprtimi očmi, z iztegnjeno desnico, s papirnato krono na glavi.

Končan je bil izprevod po domu ubitih človeških duhov.

Zdaj se je zopet smel vsakdo lotiti svojega dela.

Ta je pestovala dete, napravljeno iz cunj. Pritiskala ga je k sebi in ga poljubljala. Potem ga je vrgla daleč stran, začela jokati na ves glas zbežala do zavrženega otroka, ga pobrala in prižemala k srečju. Zopet ga je vrgla od sebe, kričala in si pulila lase. Oni drugi je brez prestanka stopal okolo drevesa, vsak dan okrog enega in istega drevesa, v širokem krogu je bila trava pohojena od njegovih stopinj. Tretji je dirjal po stezah in

kričal na pomoč, češ, da ga zasledujejo sovražniki. “Umoriti me hočejo, zaklali me bodo!” je vpil in begal po vrtu. Pristopila je usmiljenka, dobra žena v dolgi, črni halji in ustavila nesrečnika, ljubeznivo mu rekši: “Umirite se, saj ni nikogar za vami!” Ustavil se je blaznik in pogledal nazaj. Res ni bilo nikogar. Hvaležno se je nasmejajl in stopajl mirno naprej. A zdajci je začel zopet teči, glasno je klical na pomoč. Zopet je začutil preganjalce za svojim hrbtom. — Ona ženska je pokleknila vsakih deset korakov, se skesano trkala in prekrižavala roke na prsih, se globoko klanjala in šepetala čudne, neumljive besede. Druga zopet je znašala suhljad, odpadlo listje, travo in ovenele cvetice, vse to potresala in naravnavala po tleh, kakor da postilja posteljo. Legla je in ležala nepremično kakor da je umrla. Tam iz poslopja, skozi zamrežena okna je prihajalo venkaj na vrt divje kričanje, tuleči glasovi so se razlegali daleč po vrtu. Na oknu se je pojavil bled obraz, roke so se oprijele omrežja in so ga začele tresti. In tresle so ga toliko časa, dokler niso omagale. Neskončno žalostno je bilo vsepovsod. Žalostneje je bilo v hiši nego na vrtu. Tam notri so blazniki besneli, da so jih morali oklepati v čvrste jopiče. Pene so jim silile skozi zobe, oči so bile velike, osteklenele.

Med blazniki so stopale usmiljene sestre. Zdravniki so se izprehajali med njimi, jih opazovali, nagovarjali, študirali njihovo duševno stanje, razmišljajli, kaj bi se dalo ukreniti pri tem, kaj pri onem, da se mu misli zopet razjasne, da se mu prežene duševni mrak, da mu bo mogoče zopet ostaviti kraj nesrečnih ljudi, bolnih na umu.

Pavel se je čutil vzvišenega nad vse, zakaj vsi so mu bili podložniki. Samo zdravnika je smatral za nekaj več nego je sam, zdravnik mu je bil vzvišenejšje bitje.

“Kako je, kraljevo veličanstvo?” ga je vprašajl zdravnik.

Vsakega drugega bi odpravil s prezirljivim pogledom in bi mu dal z roko znamenje, da se naj ne drzne hoditi pred njega, a zdravniku je bil prijazen. Snel je z glave papirnato krono in vljudno je odgovoril: “Hvala za vprašanje! Dobro mi je, da ni treba boljšega. Lenko imam in svoje grobove imam in kitaro imam — drugega ne rabim. To je moje kraljestvo, to so moji zakladi!”

Skupno sta stopala po vrtu, za njima je stopala ena s povešenimi rokami in s povešeno glavo.

“Časih morate pokarati ljudi,” je začel Pavel, “mislite si, da ste moj minister. Kadar pojem, mi nečejo ploskati, kakor bi se spodobilo. Cesarju Neronu je treba drugače ploskati nego navadnemu človeku.”

“Vse storim po vašem ukazu!”

“Jaz sem sicer potrpežljiv, ali kadar mi bo dovolj, bodo vse ječe polne. Čuvajte torej ljudi nesreče!”

Kadar je bilo hladno in oblačno vreme, ni smel Pavel na vrt.

Prijazno mu je svetoval zdravnik: "Ostanite v gradu, da se ne prehladi vaše kraljevo veličanstvo!"

Pa tudi hoditi ni več mogel Pavel tako lahko kakor v početku, ko je prišel v blaznico. Slabele so tudi njegove telesne moči.

Žalostno je hodila Lenka po vrtu, še žalostneje nego prej, ko je stopala za Pavlom. Nikoli ni zgenila z rokami, nikoli ni dvignila glave. Počasi je stopala naprej po vrtnih stezah; hodila je tja do kraljevih grobov in se vračala zopet do glavnega poslopja. Zaman so pričakovali podložniki kraljevega prihoda. Lenka je hodila sama. Začuden se je pogledovalo ljudstvo, ker ni bilo njega, kralja in cesarja. Žalostno je bilo, polno bridkosti vsepovsod . . .

Pavla ni bilo. Prepeljali so ga v hiralnico, kjer so čakali rešitve na smrt bolni blazniki. Polegali so po sobah, brezizrazno so jim gledale oči. Niso slutili, niso vedeli, da se jim bliža smrt.

Vso zimo je preležal Pavel.

"Kam je šla Lenka?" je izpraševal strežnico.

"Že pride, že pride!" ga je tolažila.

A Lenke ni bilo. Vedno se je oziral do vrat. A niso se hotela odpreti, Lenke ni bil k ubogemu bolniku. In kadar so se odprla vrata in je stopil v sobo zdravnik, je zopet vprašal: "Kam je šla Lenka?"

"Saj pride, le potrpite!" ga je potolažil.

Prinesti so mu morali kitaro-deščico. Izkušal je prebirati s prsti po nji. A roka mu je bila suha in slaba, da mu je omahnila na posteljo. Hotel si je zapeti svojo pesem, pesem o ubogem popotniku, a peti ni mogel več, samo šepetal je polglasno, pretrgoma:

Ubog popotnik hodi križemsvet,
srce ga sili, da za srečo roma.
Človeška srca krije mraz in led,
in romar brez miru je in brez doma! . . .

A prišel je mir, in njegov dom se mu je odprl! Vrnila se je pomlad, dišeči dihi so plavali nad zemljo. Drevje je zabrstelo, po njem so požvrgovali ptiči.

"Ker je ni, grem pa sam k Lenki!" je dejal Pavel.

In šel je k nji, k Lenki je šel in k Manici in k materi.

Njegovo sobo so izračili; izčistili so jo z jedko tekočino. Nihče ni vprašal, kje je ubogi kraljevi pevec. Dospel je do svojih zakladov, objel ga je toliko zaželjeni mir, sprejel ga je vase pokojni dom. Nad njim so zahrumeli viharji življenja. Pohiteli so med svet, med ljudi, da si poiščejo novih žrtev. In tako so izbrisali vsako sled njegovih nog. V njih se je potopil spomin nanj in na obupna dejanja žalostnih njegovih dni. Trava je zarasla njegov grob. Prekrila ga je črezinčez. . .

XIV.

V Zavinkovcih so se zbirali ob cerkvi moške. Bilo je v nedeljo popoldne, in vse delo je počivalo.

"Ali ste čuli danes, kaj je oklicaval birič po rani maši?" vpraša eden.

"Ha, ha!" se glasi drugi, "Zavinščak zopet pritiska. Licitanda bo, krava pojde iz hleva in izgine v njegovem hlevu tam na pristavi!"

"Ali ste videli Zavinščaka, kako se drži? Kot slabo vreme! Pa, bogme, to ni malo! Najprej mu umrje mati, potem mu pogori hiša, in potlej mu umrje žena. Vse eno za drugim — da se ni mogel niti oddahnuti. To je dobro, da je še nekdo več nego on!"

"Pa kdo je bil tisti človek, ki mu je zapalil tole domačijo?" je vprašal eden iz družbe in pokazal tja na desno stran. Ožgano, okajeno zidovje je štrlelo kvišku, žalostni ostanek Zavinščakovega domovanja.

"Jaz sem srečal tistega človeka," se oglasi drugi, "sem gor je prikrevsal po stezi, ves zasopel in nadložen, in me je vprašal, ali ni tukaj Lenka. Tam doli je, sem mu rekel, tam v metliškem gradu se masti s pečeno teletino, sem mu rekel. In tisti tujec, ves zasopel in nadložen, ni rekel ni besedice, ampak obrnil se je in odkrevsal dol po stezi proti Metliki. Potem se je pa zgodilo, kakor veste."

"No, lepo znanstvo je imela grajska gospa! Tako znanstvo — zasopli in nadložni ljudje, ki zažigajo hiše — eh, to je družba!"

"In tako govore vsakojake reči. Pa kdo bi vse verjel!"

"Če ni vse res, pa je vsaj nekaj. V vsaki laži je nekaj resnice, ker govori laž tako, kakor ni bilo, kakor pa bi bilo lahko," pravi mož, ki je srečal tujca.

"Ti učiš krivo vero," mu seže v besedo prejšnji govornik, "resnica je resnica, in laž je laž, tega mi ne opovržeš! Za resnico je umrl sam Bog; ko bi bilo v resnici kaj laži, bi ne šel zanjo umirat. Resnica, potvorjena z lažjo, je vino, pomešano z vodo! To je moja misel!"

"Ne umeš me, sosed! Jaz ne učim krive vere! Nikar ne misli, da sem antikrist! — Briga me pretvarjati resnico in jo napravljati enako laži! Hotel sem reči, da bi bilo to, kar je laž, tudi lahko resnica; če pa ni resnica, je laž, torej je resnica podobna laži. Če bi jaz zdaj-le prišel iz Amerike in ti rekel, da imam v žepu pettisoč dolarjev, bi mi ti verjel; če bi pa ne imel ničesar v žepu in bi mi ti vkljub verjel, bi jaz lagal, a ti bi verjel laži — evo, laž bi bila resnica! A ta enakost je le zunanja, za oči. Tako-le na znotraj — ali kako bi rekel — v bistvu pa bi moja laž čisto nič ne pretvorila resnice: naj bi te nalagal tisočkrat, moj žep bi ostal vedno prazen! Ali me zdaj razumeš?" Gost oblak dima je puhnil mož iz pipe. Pljunil je pred se in si z rokavom obrisal usta.

“Glej, tako je ta reč! Zato je morda več laži v tem, kar govore o tistem požigalcu, nego resnice, ali pa je več resnice nego laži. To je kakor z mojimi žepom: dokler ne pogledaš vanj, ne veš, koliko je v njem. Tako tudi mi ne moremo priti tej govorici do dna, ker se je vse vršilo bogve kje in bogve kdaj. In to je tudi znano, da brž razneso ljudje, da se podira svet, ako se je kje prevrgel voz peska!”

“Ali pomnite tistega dne,” je vprašal drug mož, “ko je Kolpa odnesla most?”

“Da, da!” se jih oglasi več.

“No, takrat se je raznesla govorica, da so videli ljudje zmaja, ki je plaval v oblakih. Natanko so videli, da je imel tri glave in da je bruhal ognjeno sapo iz sebe. Toliko, da mu niso prešteli zob v čeljustih! — A jaz sam sem bil poleg. Kosil sem na travniku in hitel spravljati seno — pa mi ga je odnesla voda — a zmaja sem videl toliko kakor svojo smrt! Glejte, tako je! Ljudje več govore nego je res!”

“Saj to ravno trdim,” je dejal prvi.

“Da, da! A jaz sem hotel samo reči, da trdiš pravo!”

“In kaj je zdaj vse to?” se oglasi drugi.

“Tako-le pravijo in govore, da je tisti požigalec, ko je prišel na grajsko dvorišče, pel neko čudno pesem, o nekakšnem romarju je pel in ko je zagledal gospo, je hitel k nji in ji podal roko v pozdrav, kakor da sta stara in najboljša znanca. Gospa pa je omedlela, tako se ga je ustrašila! Potem sta imela, tako govore in pravijo, gospa in Zavinščak dolg in hrupen razgovor. Dol na dvorišče se je slišalo, kako sta kričala. Tako se je pozvedelo, da sta bila s tistim popotnikom svoje dni najboljša znanca, da se je tisti tuji pevec vdal pijači in napravil svojo graščino nekje na Gorenjskem, da so ga potem pognali po svetu in da je prišel k Zavinščaku prosit miloščine. In ker mu je niso dali, se je razsrdil in zažgal to-le Zavinščakovo domovanje! Tako pravijo in govore! Jaz povem samo to kar sem slišal. Če bi mi pa kdo dejal, naj pri-sežem na to, pa bi ne prisegel, ker ne vem kaj je res in kaj ne! Pa kaj me tudi briga!”

“E, ljudje znajo govoriti! Saj so pravili tudi o Iliji Preliču, da je prinesel milijone s seboj!”

“Ho, to je govril sam,” se oglasi nekaj mož.

“Torej je sam lagal! A kaj si je pomagal z lažjo? Niti za toliko ne, kolikor je za nohtom črnega! Napajal nas je in nas begal od dela in pa — no, saj veste! . . .”

“A šipe smo mu je le pobili,” vzklikne eden in zažuga s pestjo proti pogorišču.

“In kaj si imel od tega? Zaprli so te! To je bilo vse!”

“Zaprli! Saj so tudi tebe!”

“Vem! Saj mi je še danes tisti smrad v nosu! Pa saj so Ilijo tudi, čeprav je bil svoboden Američan, kakor se je trkal na prsi! Svoboda

sem — svoboda tam, bodi Peter — bodi Pavel, iz Evrope — iz Amerike, kadar pobiješ komu šipe — hajdi v luknjo! — To ti je vsa modrost!”

Na družbo je leglo nekaj neprijetnega. Bili so spomini na mračne dni. Možje so utihnili. Čulo se je, kako so puhali iz pip.

“Bogve, kako je z Marko?”

To vprašanje prekine molk.

“Žena je pravila oni dan moji ženi, da mu ni nič hudega. V zaporu se peča z rokodelstvom, z mizarstvom, če se ne motim,” je pripovedal eden. “Tako bo vsaj nekaj znal, ko pride zopet na svobodo. Saj pride kmalu, to jesen poteče njegova kazen.”

“E, dobro je, če človek kaj zna. Lažje bo živel nego mi!”

“Dobro je, dobro, če kdo kaj zna,” pritrdijo nekateri.

“Vidite, zato se mi ne zdi pametno, da smo se tisto leto upirali Zavinščaku, ko nas je začel nagovarjati, naj si postavimo šolo v vasi.”

“A jaz mislim drugače,” se oglasi oni, ki je prej žugal s pestjo.

“Kako misliš?” ga vpraša sosed.

“Tako mislim, da je tem bolje za človeka, čim manj zna in ve.”

“Potemtakem so norci najsrečnejši ljudje,” se zasmije mož, ki je govoril o šoli.

“Tega ne vem, ker nisem sam norec. A toliko vem in to trdim, da mi nič ne pomaga to in to znamenje, ako nimam sredstev, da bi si pomagal do tega in tega, kar mi ponuja ali o čemer mi govori znanje.”

“Glej, tako si nespameten, da bi te ugnal tvoj sin, ako bi ga pošiljal samo leto dni v šolo. Zdaj te vprašam: Ti prodaš deset veder vina, vedro po dvanajst goldinarjev. Koliko ti plača kupec?”

Mož šteje na prste in govori: “Dvanajst in dvanajst je deset in deset, je dvajset, in dva in dve je štiri, in dvajset in štiri je štiriindvajset, in dvanajst je deset in štiriindvajset, je štiriintrideset in štiri — ne! — in dve je štiriindvajset, štiriintrideset ne . . .”

“He, ali ga vidite!” se zasmije prvi.

“Čakaj,” pravi ta, “zdaj sem šele pri tretjem prstu!”

“Tako ne izračunaš do jutri zjutraj! In ko prideš do desetega prsta se boš zmotil ravno petstokrat. In zakaj? Zato, ker ne znaš računati!”

Oni se popraska za ušesi: “E, pa bom le izračunal, le počakaj!”

“Nič ne bo! Pero v roke in piši!”

“Ko bi znal!”

“Vidiš, kako je dobro, ker nič ne znaš! Peter je zatajil Kristusa trikrat, preden je petelin dvakrat zapel, a tebe bi opeharil kupec stokrat, in petelinu ne bi treba niti enkrat odpreti kljuna! To pa vse zategavoljo, ker nič ne znaš, ker poznaš šolo samo odzunaj! (Naprej prihodnjič.)

Activities of Our Branches

BRANCH NO. 1, SHEBOYGAN, WISCONSIN.

ATTENTION, WOMEN!!!

This column shall in the future give exclusive and delightful beauty hints to all, you women, who want to be attractive, and aren't quite certain how to go about it.

You don't have to be a ravishing beauty, to attain popularity and beaux. How then? You ask!

Well, on the contrary, the ugly duckling wearing to various functions the proper frocks, correct make up for day and evening wear, hair groomed to a lustrous sheen, well shod feet, poise, and a natural disposition is what makes a woman beautiful.

All these things, including helpful suggestions in etiquette shall also be given.

Also, if any of you want any advise on beauty hints or how to wear the proper clothes, kindly send me a letter or post card in care of this column and I shall be more than glad to be of assistance if you are perplexed or uncertain.

My first column in the next issue will consist of, "How to use the proper make-up upon various types of women."

Au Revoir,

Sheboygan Mignonette.

—o—

BRANCH NO. 17, WEST ALLIS, WISCONSIN.

WEST ALLIS PAINTS TOWN RED.

Here we are again. You see, now that we're on the map, we're going to stay there, aren't we, gang?

Let's see, where shall we begin. We had so much to think of and to do of late that it's hard to begin.

Oh yes, we'll start on the dance that we sponsored October 2nd at Labor Hall. The doors were opened to the public at 2:00 P. M. and they were presented with the following program.

1. Introductory Speech — Mrs. Josephine Schlosar, Pres. SLU. No. 17.

2. Congratulatory Speech — Mrs. Marie Prislant, Supreme Pres. of SLU.

3. Presentation of \$10.00 to Jennie Juzina and pins to Louise Bitanz and Nellie Trater by Marie Prislant.

4. Presentation of Golden Memory Book to Josephine Schlosar by Marie Prislant.

5. Congratulations were extended to the SLU. No. 17 by Mary Kopac, Pres. of SLU. No. 12; Rev. A. Schifferer, Spiritual Adviser; Gertrude Delopst, Pres. of SLU. No. 43; Judge John Karel, County Court.

6. "Rožic ne bom trgala", by Zveza Singing Club, accompanied by Josephine Imperl.

7. Congratulatory Speeches by Mary Ribich, Treas. SLU. No. 1; Frank Ermenec; Alfred Gloyeck, Jr.; Anton Kozlenchar, Pres. of St. Joseph's Lodge; Josephine Windishman, Pres. St. Mary's Lodge; Mayor Maxted (West Allis, Mayor); Alderman Steele and Harding; and Frank Puncer.

8. Reading of Communication by Josephine Schlosar.

EVENING PROGRAM:

1. Four "Štajerski Fantje" — Catherine Harvath; Cecilia Imperl; Frances Kastigar and Marie Janezick.

2. "Urna Nežka" — Anna Skasa.

3. Dramatic Sketch — A Sister — Mary Kapushar; Micka — Catherine Harvath; Francka — Marie Janezick; Milika — Eleanor Kapushar; also members of the Singing Club and Sewing Club.

Director — Josephine Schlosar. — Accompaniment — Josephine Imperl.

4. Waltz Contest.

5. Dancing — Music furnished by Billy Baer's Orchestra.

Now a little comment on the program. To begin with, all the speeches were short and snappy. The "Golden Memory Book" was delivered to Marie Prislant by the petite little two-year old Miss Janet Hagen.

The evening program went over with a "bang", and the main feature of the evening was the "Waltz Contest" which was comprised of various members of several Milwaukee and West Allis fraternal lodges. To insure "fair play" the Judges were selected from our out-of-town guests from Sheboygan. And do you know who they picked out as the Waltzing King and Queen? None other than Joe Sadkovich and Mary Starich, representatives of the Knights & Ladies of Baraga. These winners were each presented with a \$2.50 gold piece, and, I'll bet it comes in handy. Don't worry, the other entrants didn't "jig" for nothing. All that they had to do was trot down to Schlosar's Dry Goods Store and the girls were given a pair of hose and the boys a tie which were donated by our President, Josephine Schlosar. Not so bad, eh?

The Western Union thought the depression was over on October 2nd and had to call back the entire force in order to deliver to us the telegrams that were burning the wires from all parts of the Continent. We wish to take this opportunity of thanking each and every one who was so thoughtful as to send a message of Congratulations on this day. It certainly made us feel good to know that the North, South, East, and West, who were so far away from us that they could not attend the reception did not forget us at heart.

We wish to thank Rev. Rudolph Počočnik, Pastor of St. Mary's Church, West Allis, for his hearty cooperation.

Musn't forget to thank all of the ladies and the girls of the lodge that did their utmost in making this affair a success, also Josephine Imperl for her untiring efforts in trying to get the girls to sing so that it sounded like something.

We musn't forget to mention the "kurbace". The "gulasch" was easily gobbled down, and the "poticas" were delicious. Yum! yum! a piece of it now would be just grand.

Last, but not least, most of the thanks is due to our trustworthy president, Josephine Schlosar, who was here, there, and everywhere, just like a cameraman. Not only was she the director of the dramatic sketch but also the playwright. Yessere, take it from me, she'll soon be producing plays that will be presented by the ????? players. No kidding.

The honor for selling the most tickets goes to Mrs. Majdak, who sold 25 tickets. Our hats are off to you, Mrs. Majdak! Keep up the good work.

Golly, I could go on writing and writing, but must leave some space for others. As I wrote so much about the dance, will not take up any more space on putting down on paper what else we did.

So, until next time, will give the pen a rest.

Adios and fare thee well.

The SLU-ite.

P. S. Don't forget to come to our next meeting November 13th. Don't be suspicious, 13 might be our lucky number.

—o—

BRANCH NO. 30, AURORA, ILL.

A bunco party was given by our branch September 22nd at the home of Mrs. Caroline Yeray, 776 High St. Five prizes, donated by Mrs. Antonia Aister, were given away. The winners were: Anna Jakash, Mildred Zakosek, Anton Drenik, August Nester and Kathryn De King. After the bunco we served refreshments. The music was furnished by August Nester. We are obliged to Antonia Aister for her gift and her help.

With best wishes to all members

Caroline Yeray, Sec'y.

—o—

BRANCH NO. 46, ST. LOUIS, MO.

A Bunco Party and luncheon will be given after the October meeting. All the members are requested to be present. There will be no charge for either bunco or refreshments. A good time is assured to all. —

Mary Speck, Secretary.

Imenik podružnic Slovenske Ženske Zveze.

- ŠT. 1, SHEBOYGAN, WIS.**
 Pred.: Theresa Zagožen.
 Tajn.: Mary Eržen, 1420 Geele Ave.
 Blag.: Mary Ribich.
 Seje: Prvi torek, Šolska soba.
- ŠT. 2, CHICAGO, ILL.**
 Pred.: Matilda Duller.
 Tajn.: Miss Ann Kenig, 2054 Coulter Street.
 Blag.: Mary Tomazin.
 Seje: Drugi četrtek, 7:30 P. M., Cerkevna dvorana.
- ŠT. 3, PUEBLO, COLO.**
 Pred.: Frances Glač.
 Tajn.: Margaret Kozjan, 1220 Eiler Ave
 Blag.: Margaret Mehle.
 Seje: Vsak 16. dan v mes., 1 P. M., Dvorana Mrs. Kozjan.
- ŠT. 4, OREGON CITY, ORE.**
 Pred.: Mary Plantan.
 Tajn.: Mary Polajnar, 1112 John Adams St.
 Blag.: Mary Hrovat.
 Seje: Prva nedelja, 2 P. M., pri Anast. Petrich, 1316 Washington St.
- ŠT. 5, INDIANAPOLIS, IND.**
 Pred.: Mary Dragan.
 Tajn.: Josephine Barbarič, 921 Hough Street.
 Blag.: Mary Vidmar.
 Seje: Prva nedelja, 3:30, Stara šola.
- ŠT. 6, BARBERTON, OHIO.**
 Pred.: Angela Žagar.
 Tajn.: Frances Ošaben, P. O. Box 405.
 Blag.: Mary Mekina.
 Seje: Prva nedelja, Farni Club House.
- ŠT. 7, FOREST CITY, PA.**
 Pred.: Anna Kamin.
 Tajn.: Pauline Osolin, P. O. Box 492.
 Blag.: Jennie Gačnik.
 Seje: Prva nedelja, 7:30 P. M., Dvorana Pevsk. dr. "Zvon".
- ŠT. 8, STEELTON, PA.**
 Pred.: Miss Mary Sukle.
 Tajn.: Dorothea Dermes, 222 Meyers Street.
 Blag.: Helen Černugelj.
 Seje: Drugi četrtek, zvečer, Šola.
- ŠT. 9, DETROIT, MICH.**
 Pred.: Anna Gorshe.
 Tajn.: Theresa Caizer, 370 Geneva Ave.
 Blag.: Mary Malerich.
 Seje: Prva nedelja, Cerkevna dvorana.
- ŠT. 10, CLEVELAND (Collinwood), O.**
 Pred.: Stephania Kancilja.
 Tajn.: Frances Susel, 726 E. 160 St.
 Blag.: Mary Sluga.
 Seje: Prvi četrtek, Slov. dom, Holmes Ave.
- ŠT. 11, EVELETH, MINN.**
 Pred.: Josephine Janežič.
 Tajn.: Amalija Smoley, 305 Douglas Ave.
 Blag.: Annie Skriner.
 Seje: Prva nedelja, 2 P. M., Cerkevna dvorana.
- ŠT. 12, MILWAUKEE, WIS.**
 Pred.: Mary Kopač.
 Tajn.: Mary Schimenz, 732 W. Pierce Street.
 Blag.: Josephine Martincich.
 Seje: Prvi ponedeljek, Cerkevna dvorana.
- ŠT. 13, SAN FRANCISCO, CALIF.**
 Pred.: Barbara Nemanič.
 Tajn.: Ivana Matjasich, 2014 — 19. St.
 Blag.: Mary Troya.
 Seje: Prvi četrtek, 8. P. M., Slov. dom.
- ŠT. 14, CLEVELAND (Nottingham), OHIO.**
 Pred.: Frances Rupert.
 Tajn.: Theresa Skur, 496 E. 185 St.
 Blag.: Mary Darovec.
 Seje: Prvi torek, 7 P. M., Recher Ave.
- ŠT. 15, CLEVELAND (Newburgh), O.**
 Pred.: Apolonia Kic.
 Tajn.: Frances Blatnik, 7713 Issler Ct.
 Blag.: Anna Grozdanič.
 Seje: Druga sreda, 7:30 P. M., Šola.
- ŠT. 16, SO. CHICAGO, ILL.**
 Pred.: Louise Mergole.
 Tajn. in blag.: Anna Motz, 9630 Ave. L.
 Seje: Tretji četrtek.
- ŠT. 17, WEST ALLIS, WIS.**
 Pred.: Josephine Schlosser.
 Tajn.: Jennie Južina, 1434 So. 66 St.
 Blag.: Mary Sorčič.
 Seje: Druga nedelja.
- ŠT. 18, CLEVELAND, OHIO.**
 Pred.: Jennie Welikanec.
 Tajn. in blag.: Angela Jaklic, 15002 Upton Ave.
 Seje: Prva sreda, Čitalnica v S. D. D., Waterloo Rd.
- ŠT. 19, EVELETH, MINN.**
 Pred.: Antonia Nemgar.
 Tajn.: Angela Debevec, 803 A Ave.
 Blag.: Gabriella Masel.
 Seje: Druga nedelja, Cerkevna dvorana.
- ŠT. 20, JOLIET, ILL.**
 Pred.: Agnes Skedel.
 Tajn.: Anna Pluth, 1412 Cora St.
 Blag.: Mary Šetina.
 Seje: Tretja nedelja.
- ŠT. 21, CLEVELAND (West Park), O.**
 Pred.: Mary Hosta.
 Tajn.: Cecilia Brodnik, 4592 W. 130 St.
 Blag.: Josephine Zupan.
 Seje: Prva sreda, zvečer, Jugosl. d. n. dom.
- ŠT. 22, BRADLEY, ILL.**
 Pred.: Rose Smole.
 Tajn.: Anna Yakofcich, P. O. Box 495.
 Blag.: Mary Drassler.
 Seje: Tretji četrtek.
- ŠT. 23, ELY, MINN.**
 Pred.: Mary Skalar.
 Tajn.: Mary Kurre, 423 E. Sheridan St.
 Blag.: Mary Logar.
 Seje: Prva nedelja, Community Center.
- ŠT. 24, LA SALLE, ILL.**
 Pred.: Angela Strukel.
 Tajn.: Mary Kastigar, 1146 — 7 St.
 Blag.: Mary Šetina.
 Seje: Prva nedelja, 2:30 P. M., Dvorana Sv. Roka.
- ŠT. 25, CLEVELAND, OHIO.**
 Pred.: Frances Ponikvar.
 Tajn.: Mary Otoničar, 1110 E. 66 St.
 Blag.: Dorothy Strniša.
 Seje: Drugi ponedeljek.
- ŠT. 26, PITTSBURGH, PA.**
 Pred.: Frances Sumic.
 Tajn.: Mary Besal, 5612 Duncan St.
 Blag.: Barbara Gašper.
 Seje: Drugi četrtek, Slov. dom, 57th & Butler Sts.
- ŠT. 27, NORTH BRADDOCK, PA.**
 Pred.: Frances Pranzel.
 Tajn.: Ursula Pierce, 1629 Ridge Ave.
 Blag.: Mary Anžlovar.
 Seje: Druga nedelja.
- ŠT. 28, CALUMET, MICH.**
 Pred.: Mary Kocjan.
 Tajn.: Anna Stanfel, 581 Cedar St.
 Blag.: Mary Chesarek.
 Seje: Prvi četrtek, St. Joseph's Hall.
- ŠT. 29, BROUNDAL, PA. (P. O. Forest City, Pa.)**
 Pred.: Caroline Kotar.
 Tajn.: Mary Loush, 144 Vine St.
 Blag.: Frances Zigon.
 Seje: Prvi ponedeljek.
- ŠT. 30, AURORA, ILL.**
 Pred.: Mary Faifer.
 Tajn.: Caroline Jeray, 776 High St.
 Blag.: Mary Verbič.
 Seje: Prvi torek, pri Mrs. Verbič.
- ŠT. 31, GILBERT, MINN.**
 Pred.: Angela Preglet.
 Tajn.: Helen Yurchich, P. O. Box 234.
 Blag.: Theresa Prosen.
 Seje: Drugi ponedeljek, 7:30 P. M., Community Room.
- ŠT. 32, EUCLID, OHIO.**
 Pred.: Mary Walter.
 Tajn.: Jennie Grdina, 951 Babbitt Rd., P. O. Noble, O.
 Blag.: Mary Petek.
 Seje: Prvi torek, Spodnji šolski prostori cerkve sv. Kristine, E. 222 St. & Bliss Rd.
- ŠT. 33, NEW DULUTH, MINN.**
 Pred.: Mary Janchar.
 Tajn.: Mary Spehar Sr., 403 — 97 Ave. W.
 Blag.: Mary Spehar Jr.
 Seje: Druga sreda, 7 P. M., pri sestri Roso.
- ŠT. 34, SOUDAN, MINN.**
 Pred.: Helen Mesojedec.
 Tajn.: Mary Pahula.
 Blag.: Angela Pavlich.
 Seje: Prva nedelja, 2 P. M., pri sestri Frances Loushin.
- ŠT. 35, AURORA, MINN.**
 Pred.: Katie Kostelich.
 Tajn.: Mary Smolich, P. O. Box 252.
 Seje: Drugi ponedeljek, 7:30 P. M., Slov. dvorana.
- ŠT. 36, MCKINLEY, MINN.**
 Pred.: Julie Lautizar.
 Tajn.: Agnes Šiškar, P. O. Box 156.
 Blag.: Frances Mesojedec.
 Seje: Prvi četrtek, 7:30 P. M., Village Hall.

ŠT. 37, GREANEY, MINN.

Pred.: Mary Starich.
Tajn.: Katarina Kochevar.
Blag.: Katarina Malerich.
Seje: Prva nedelja, Slov. dvorana.

ŠT. 38, CHISHOLM, MINN.

Pred.: Mary Smoltz.
Tajn.: Annie Trdan, 215 W. Poplar St.
Blag.: Jennie Samsa.
Seje: Prva sreda, zvečer, Community Bldg.

ŠT. 39, BIWABIK, MINN.

Pred.: Anna Milkovich.
Tajn.: Miss Ann Strukel, P. O. Box 95.
Blag.: Katherine Tomec.
Seje: Prva nedelja, 2 P. M., pri sestri tajnici.

ŠT. 40, LORAIN, OHIO.

Pred.: Barbara Jakopin.
Tajn.: Frances Bresak, 1769 E. 31 St.
Blag.: Mary Černilec.
Seje: Prvi teden v Slov. n. domu.

ŠT. 41, CLEVELAND (Collinwood), OHIO.

Pred.: Mary Lušin.
Tajn.: Margaret Poznich, 16001 Trafalgar Ave.
Blag.: Mary Radel.
Seje: Prvi četrtek.

ŠT. 42, MAPLE HEIGHTS, O. (P. O. Bedford, O.)

Pred.: Miss Cecilia Oblak.
Tajn.: Miss Antonia Legan, 5120 Stanley Ave.
Blag.: Pauline Hribar.
Seje: Drugi torek, na domu Mrs. P. Hribar.

ŠT. 43, MILWAUKEE, WIS.

Pred.: Gertrude Delopst.
Tajn.: Antonia Velkoverh, 3122 So. Brisbane Ave.

Blag.: Josephine Tominšek.
Seje: Prvi pondeljek, 7 P. M., v prostorih Ign. Tominšek.

ŠT. 44, VALLEY, WASH.

Pred.: Marie Omejc.
Tajn.: Mary Trampus.
Blag.: Miss Hilda Erbeznik.
Seje: Druga nedelja, pri Mrs. Swan.

ŠT. 45, PORTLAND, OREGON.

Pred.: Mary Sersly.
Tajn.: Mary Golik, 640 Gantenbein Ave.
Blag.: Frances Matulec.

ŠT. 46, ST. LOUIS, MISSOURI.

Pred.: Helen Skoff.
Tajn.: Miss Mary Speck, 4309 California Ave.
Blag.: Josephine Speck.
Seje: Četrta nedelja, Slov. N. Home.

ŠT. 47, CLEVELAND (Garfield Heights), OHIO.

Pred.: Louise Zidanič.
Tajn.: Helen Tomažič, 8804 Vineyard Ave.
Blag.: Antonia Dolinar.
Seje: Druga sobota, 7:30 P. M., pri Mrs. Zala, 8812 Vineyard Ave.

ŠT. 48, BUHL, MINN.

Pred.: Ludmilla Berlin.
Tajn.: Jennie Terlep, P. O. Box 128.
Blag.: Mary Marold.
Seje: Prvi torek, 8 P. M., Public Library.

ŠT. 49, NOBLE, OHIO.

Pred.: Antonia Gnidovec.
Tajn.: Miss Nettie Stusek, 1066 E. 222 St., Euclid, Ohio.
Seje: Pri sestri Mary Gombač, 22294 Arms Ave.

ŠT. 50, CLEVELAND, OHIO.

Pred.: Miss Sophie Posch.
Tajn.: Miss Josephine Seelye, 1097 E. 71 St.
Blag.: Miss Josephine Bencin.
Seje: Prvi četrtek, St. Clair Bath House.

ŠT. 51, KENMORE, OHIO.**(P. O. Akron, Ohio)**

Pred.: Mary Golušek.
Tajn.: Margaret Patrick, 1989 So. Manchester Rd.
Blag.: Louise Sterle.
Seje: Prva nedelja, 2 P. M., Slovenian Home, 2166 So. Manchester Rd.

ŠT. 52, KITZVILLE, MINN.**(P. O. Hibbing, Minn.)**

Pred.: Mary Rotar
Tajn.: Mary Bartol, Box 603.
Blag.: Angela Russ.

ŠT. 53, BROOKLYN, OHIO.**(P. O. Cleveland, Ohio.)**

Pred.: Mary Oblak.
Tajn.: Anna Jesenko, 3567 W. 61 St.
Blag.: Alice J. Zeleznik.
Seje: Prvi četrtek pri Mrs. K. Zeleznik, 4002 Jennings Rd.

ŠT. 54, WARREN, OHIO.

Pred.: Rose Racher.
Tajn.: Mary Ponikvar, 317 — 4th St. S. W.
Blag.: Anna Mlakar.
Seje: Prvi četrtek.

TAJNICAM: PODRUŽNIC: Da bo imenik naših podružnic vedno točen, imejte na skrbi, da sproti obveščate urednico o spremembah.

Dr. Andrew Furlan**— SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK —**

Urad: Ogden Ave. Bank Bldg., soba št. 204
Vogal Crawford in 3959 Ogden Ave., Chicago, Ill.
Uradije: od 9 do 12 dop., od 1 do 5 pop. in od 6 do 9 zvečer.
Ob sredah od 9. do 12. dop.
Tel. v uradu Crawford 2833, na domu Rockwell 2816

Dr. John J. Zavertnik**— PHYSICIAN and SURGEON —**

Office hours at 3724 West 26th Street
Tel. Crawford 2212 — 1:30—3:30—6:30—8:30 Daily
— Except Wednesday and Sunday.
At Hlavaty's Drug Store—1858 W. 22nd Street
4:30—5:00 P. M. Daily—Except Wednesday and Sunday.
Res. Telephone Crawford 8440

“ AVE MARIA ”**Edini slovenski nabožni mesečnik v Ameriki.**

Morala bi ga imeti vsaka zavedna slovenska družina. Članice S. Ž. Z., agitirajte zanj in pridobivajte mu novih naročnikov! Pokažite, kaj zmorete in pokažite tudi, da Vam je na srcu napredek katoliškega časopisja! Najlepše se Vam priporočajo

SLOVENSKI FRANČIŠKANI**P. O. Box 443, Lemont, Ill.**